

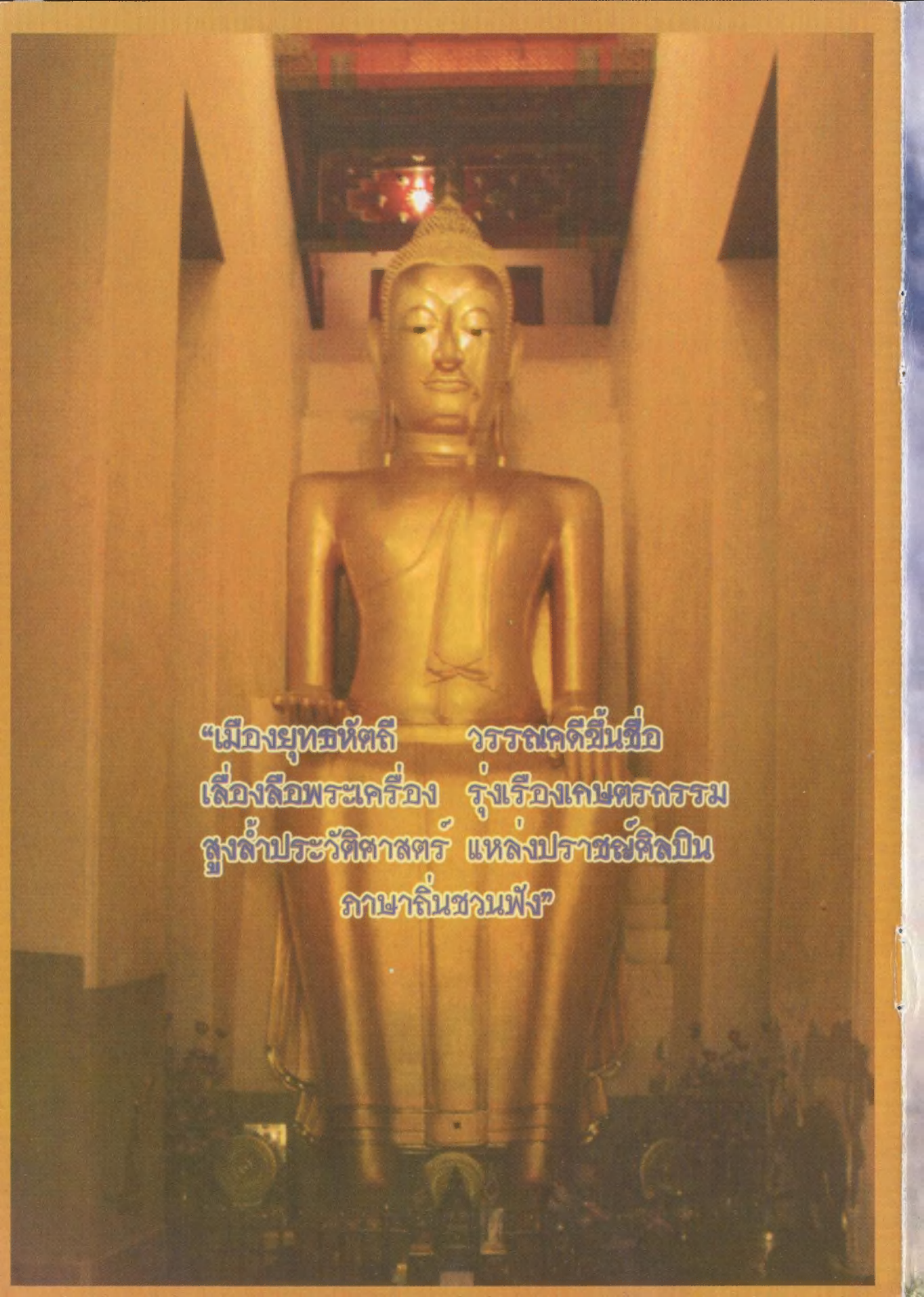
ท่องเที่ยวจังหวัด



# สุพรรณบุรี



โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี  
สนับสนุนโดย...องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี

A large, standing golden Buddha statue is the central focus of the image. The statue is positioned in a narrow, brightly lit corridor or niche, flanked by light-colored walls. The Buddha has a serene expression, closed eyes, and a slight smile. He is wearing a golden robe with a visible sash. The background shows a dark, ornate ceiling with a small, glowing red light source. The overall atmosphere is one of reverence and tranquility.

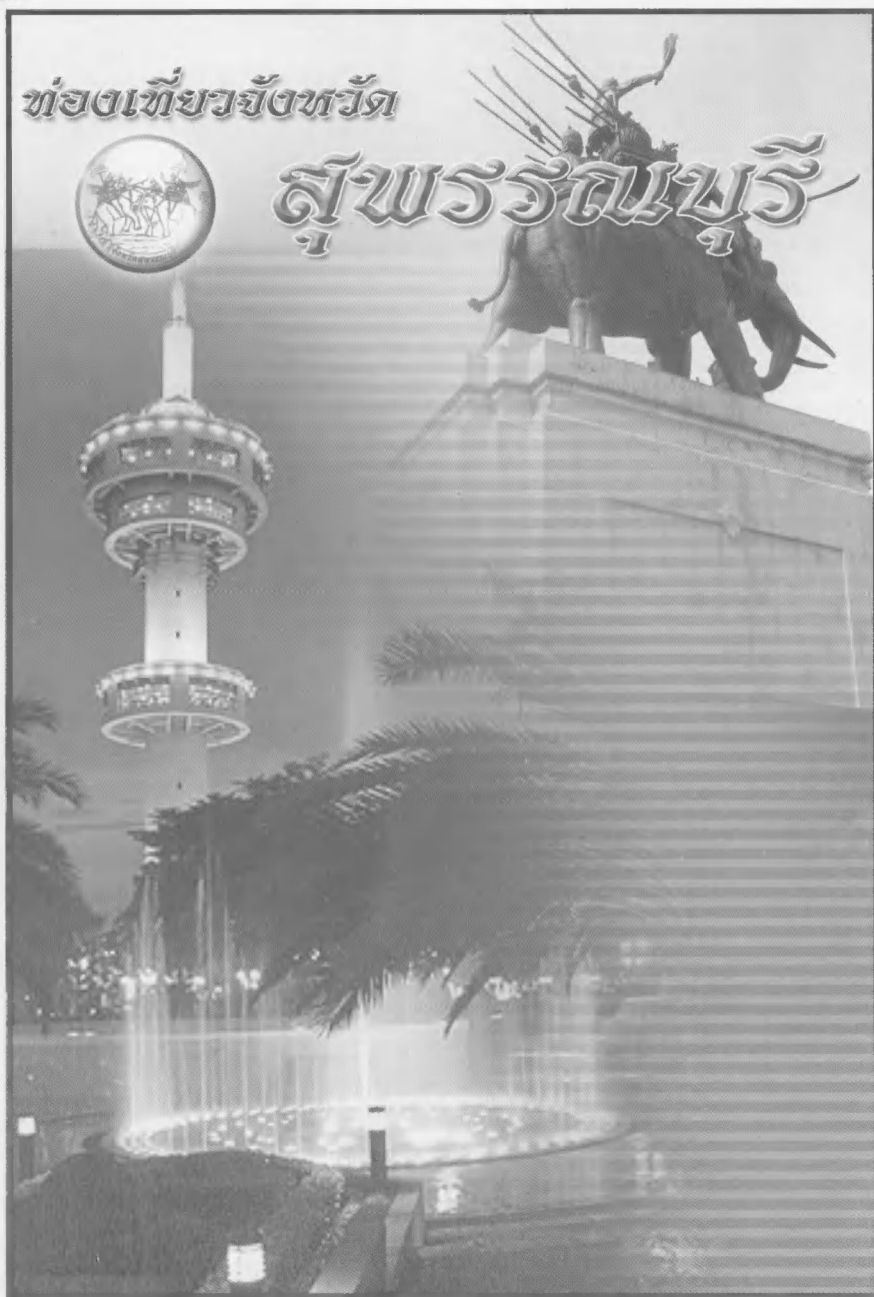
“เมืองยุทธหัตถี วรรณคดีขึ้นชื่อ  
เลื่องลือพระเครื่อง รุ่งเรืองเกษตรกรรม  
สูงล้ำประวัติศาสตร์ แหล่งปราชญ์ศิลปิน  
ภาษาถิ่นชวนฟัง”



ท่องเที่ยวจังหวัด



สุพรรณบุรี



โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี





	หน้า
จังหวัดสุพรรณบุรี	1
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	5
อำเภอเดิมบางนางบวช	11
อำเภอท่าช้าง	14
อำเภอสามชูก	18
อำเภอดอนเจดีย์	22
อำเภอศรีประจันต์	25
อำเภอบางปลาหม	29
อำเภออู่ทอง	33
อำเภอนองพื้นอง	38
อำเภอหนองหญ้าไซ	41



จังหวัดสุพรรณบุรี

“เมืองยุทธหัตถี

วรรณคดีขึ้นชื่อ

เลื่องลือพระเครื่อง

รุ่งเรืองเกษตรกรรม

สูงล้ำประวัติศาสตร์

แหล่งปราชญ์ศิลปิน

ภาษาถิ่นชวนฟัง”

จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจังหวัดในภาคกลางตอนบน มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำสุพรรณบุรีหรือแม่น้ำท่าจีน ซึ่งเป็นแม่น้ำสายสำคัญสายหนึ่งของประเทศ จังหวัดสุพรรณบุรีจึงมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดประกอบอาชีพเกษตรกรรมอันเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนไทยในแถบภูมิภาคนี้ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาตินี้เอง จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นดินแดนที่มีประวัติศาสตร์มีอารยธรรมมากกว่า 3,500 ปี เป็นดินแดนที่เป็นสถานที่กระทำยุทธหัตถีของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชกับพระมหาอุปราชาแห่งกรุงหงสาวดีประเทศพม่า ที่ตำบลหนองสาหร่ายในปัจจุบันเป็นอำเภอตอนเจดีย์ จากการสืบค้นพบซากโบราณวัตถุและโบราณสถานจากแหล่งต่างๆ ในหลายๆ อำเภอของจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีการก่อตั้งรกราก ใช้ชีวิตร่วมกันเป็นชุมชนเป็นสังคมเมืองที่มีมาช้านาน หากดูจากวรรณคดีเรื่อง “ขุนช้าง ขุนแผน” จะเห็นได้ว่า ผู้คนในท้องถิ่นนี้จึงมีวัฒนธรรม มีภาษา มีสำเนียงพูดเป็นของตนเอง เป็นภาษาสำเนียงที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุพรรณบุรี หรือที่ผู้คนทั่วไปเรียกว่า “พูดเหน่อ” อันเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็น “ภาษาสุพรรณบุรี” จากการที่เป็นดินแดนที่มีอารยธรรมมาช้านานนี้เอง จึงมีการพบกรุพระเครื่องพิมพ์ต่างๆ มากมาย อาทิเช่น พระผงสุพรรณ พระดำเหลื่อ เป็นต้น นอกจากพระที่พบตามกรุต่างๆ แล้ว ยังมีพระพิมพ์จากพระเกจิอาจารย์ซึ่งเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของคนทั่วไป



ในทุกวันนี้ จังหวัดสุพรรณบุรีนอกจากจะเป็นแหล่งผลิตผลผลิตทางเกษตรกรรมที่สำคัญของประเทศแล้ว ยังมีการพัฒนาฟื้นฟูสถานที่ต่างๆ ของจังหวัดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ น่าศึกษามากมาย จากอำเภอทั้ง 10 อำเภอของจังหวัดสุพรรณบุรี คือ

1. อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
2. อำเภออู่ทอง
3. อำเภอสองพี่น้อง
4. อำเภอบางปลาม้า
5. อำเภอเดิมบางนางบวช
6. อำเภอสามชุก
7. อำเภอศรีประจันต์
8. อำเภอดอนเจดีย์
9. อำเภอด่านช้าง
10. อำเภอหนองหญ้าไซ





แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี  
SUPHAN BURI TOURIST MAP





## การเดินทาง

สามารถใช้เส้นทางในการเดินทางได้หลายเส้นทาง ดังนี้

จากกรุงเทพฯ ผ่านอำเภอบางบัวทอง ถึงตัวเมืองจังหวัดสุพรรณบุรี ระยะทางประมาณ 107 กม.

จากกรุงเทพฯ ผ่านจังหวัดปทุมธานี อำเภอลาดหลุมแก้ว ไปจนถึงตัวจังหวัดสุพรรณบุรี ระยะทางประมาณ 115 กม.

จากกรุงเทพฯ ผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไปจนถึงตัวเมืองจังหวัดสุพรรณบุรี ระยะทางประมาณ 132 กม.

จากกรุงเทพฯ ผ่านจังหวัดอ่างทอง ไปจนถึงตัวเมืองสุพรรณบุรี ระยะทางประมาณ 150 กม.

จากกรุงเทพฯ ผ่านจังหวัดปทุมธานี อำเภอกำแพงแสน ไปจนถึงตัวเมืองจังหวัดสุพรรณบุรี ระยะทางประมาณ 164 กม.

## การเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง บริษัทขนส่ง จำกัด

มีบริการโดยสารประจำทางออกจาก สถานีขนส่งหมอชิตใหม่ ถนนกำแพงเพชร 2 ไปจังหวัดสุพรรณบุรีทุกวันทั้งรถธรรมดา และรถปรับอากาศ ติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 0-2537-8055 และมีรถออกจากสถานีขนส่งสายใต้ ถนนบรมราชชนนี ติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ รถธรรมดา โทร.0-2434-5557-8, รถปรับอากาศ โทร. 0-2435-1199-200 ติดต่อสอบถามรายละเอียดการเดินทางจากสถานีขนส่งสุพรรณบุรีได้ที่ 0-3552-2373

## การเดินทางโดยรถตู้

มีบริษัทเอกชนหลายรายได้เปิดให้บริการการเดินทางไปจังหวัดสุพรรณบุรีโดยรถตู้ มีรถออกจากกรุงเทพฯประมาณ 05.00 น. รถออกประมาณ 20 นาทีต่อคัน เรือยไปจนถึงเวลา ประมาณ 20.00 น. สถานที่ให้บริการได้แก่ บริเวณตรงข้ามสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ถนนราชดำเนิน และบริเวณห้างเมอริคิงส์และเซ็นทรัลปิ่นเกล้า

## แหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุพรรณบุรี จะจัดแบ่งเป็นเขตอำเภอซึ่งในแต่ละอำเภอจะมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจเข้าชมและศึกษาในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป มีทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวที่จัดสร้างจัดทำขึ้นมาใหม่





### อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

**1. สวนเฉลิมภัทรราชินี, หอคอยบรรหาร-แจ่มใส** เป็นสวนสาธารณะบนเนื้อที่ 17 ไร่ ใจกลางเมืองสุพรรณ สร้างเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสครบ 60 พรรษา บริเวณสวนสวยงามแวดล้อมด้วยธรรมชาติ ไม้ดอกไม้ใบนานาพรรณ ตกแต่งสวนหย่อมและสวนลายไทย มีสวนน้ำพุ ธารน้ำตก สไลเดอร์ สระว่ายน้ำ สนามเด็กเล่นเพื่อการพักผ่อน มีร้านอาหารบริการ และสถานที่จอดรถสะดวกสบาย

**หอคอยบรรหาร-แจ่มใส** มี 4 ชั้น สูง 123.25 ม. กว้าง 30 ม. สร้างขึ้นในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ

อาคารชั้นล่าง ชมภาพจิตรกรรมขุนช้าง-ขุนแผน และเลือกซื้อของที่ระลึก

อาคารชั้น 2 พักผ่อนในมุมอาหารว่าง เครื่องดื่ม

อาคารชั้น 3 จำหน่ายของที่ระลึก ของฝากและชมภูมิทัศน์รอบบริเวณ

อาคารชั้น 4 มีบริการกล้องส่องทางไกลในการชมภูมิทัศน์ของจังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดใกล้เคียง

ภายในอาคาร มีภาพพระประวัติสมเด็จพระนเรศวรมหาราช และภาพสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดสุพรรณบุรี



### 2. วัดป่าเลไลยก์ ตั้งอยู่ตำบลรั้วใหญ่

อำเภอเมือง ห่างจากศาลากลางจังหวัดประมาณ ๔ กิโลเมตร ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่า วัดป่า ภายในวิหาร เป็นที่ประดิษฐาน หลวงพ่อโต ปางป่าเลไลยก์ ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือมาก แต่เดิมหลวงพ่อโต เป็นพระปางปฐมเทศนา ต่อมาได้มีการบูรณะ

ซ่อมแซมใหม่ และทำเป็นปางป่าเลไลยก์ ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทุกปีจะมีงานนมัสการ หลวงพ่อวัดป่าเลไลยก์ ปีละ ๒ ครั้งในเดือน ๕ และ เดือน ๑๒ ตั้งแต่วันขึ้น ๗-๙ ค่ำ



3. **วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ** อยู่ในตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง บนฝั่งทิศตะวันตกของแม่น้ำสุพรรณ ห่างจากสะพานข้ามแม่น้ำประมาณ 200-300 เมตร วัดนี้เรียกสั้น ๆ ว่า วัดพระธาตุถือเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองของสุพรรณบุรี มีอายุไม่ต่ำกว่า 600 ปี มีพระปรมาภิไธยองค์ใหญ่ บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งสันนิษฐานว่า อาจจะสร้างในสมัย สมเด็จพระเจ้าอยู่ทอง (พ.ศ. 1893-1912) หรือไม่กี่ในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 (พ.ศ. 1967-1991)

4. **วัดแค** เป็นวัดเก่าแก่ที่มีชื่อปรากฏในวรรณคดีเรื่อง "ขุนช้าง ขุนแผน" อยู่ในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

ไปทางเหนือวัดพระศรีรัตนมหาธาตุประมาณ 2 กิโลเมตร ภายในวัดนี้มีต้นมะขามใหญ่ วัดโดยรอบประมาณ 10 เมตร เชื่อกันว่าขุนแผนได้ใช้ใบของต้นมะขามนี้เสกให้เป็นตัวต่อตัวแทนจากการสอนวิชาของท่านอาจารย์ คงไว้โจมตีข้าศึกทางจังหวัดได้สร้างเรือนไทยทรงโบราณ เรียกว่า "คุ้มขุนแผน" ใกล้กับต้นมะขามยักษ์นี้อีกด้วย ยังมีโบราณวัตถุที่น่าสนใจ ได้แก่ พระพุทธรูปทองเหลือง สร้อยสร้างซ้อนกันไว้ในรอยใหญ่ พระพุทธรูปปางมารวิชัยขัดสมาธิราบ ศิลปรัตนโกสินทร์ จีวรและอังสะเป็นดอกพิกุลลงดงามมาก ประดิษฐานอยู่ในวิหารหน้าพระประธาน สิ่งที่น่าสนใจอื่น ๆ ก็มี เช่น ระฆังทองเหลือง หม้อต้ม กรักทองเหลือง ตู้ใส่หนังสือที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าอยู่หัวทรงถวายเมื่อปี พ.ศ. 2412



5. **วัดพราวน** อยู่ที่ตำบลโพธิ์พระยา ติดกับประตูน้ำโพธิ์พระยา ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 9 กิโลเมตร ภายในวัดมีวิหารเลียนแบบ สถาปัตยกรรมพม่า เป็นที่ประดิษฐานรอยพระพุทธรูปจำลอง นอกจากนั้นยังมีหอไตรกลางน้ำ ตู้อะธรรม ในวัดยังมีดงยางเป็นที่อยู่อาศัยของค้างคาวแม่ไก่จำนวนมากนับพันตัวครับ





6. **วัดพระนอน** ตั้งอยู่ตำบลพิหารแดง อยู่ติดกับแม่น้ำท่าจีน สร้างขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ ภายในวัดมี อุทยานมัจฉา อยู่บริเวณริมหน้าวัด มีปลานานาชนิดชุมชุม ทั้งปลาสร้อย ปลาดุก ปลาแรด ทางวัดประกาศเป็นเขตอภัยทาน ปลุกต้นไม้ ทั้งไม้ผลและไม้ประดับ บริเวณวัดจึงร่มรื่น สวยงาม และเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่ขึ้นหน้าขึ้นตาแห่งหนึ่งของจังหวัด และยังมียุทธูปถัมภ์พระพุทธรูปปางไสยาสน์สลักจากหิน มีลักษณะแปลกกว่าที่อื่น คือ เป็นพระพุทธรูปอยู่ในลักษณะนอนหงายขนาดเท่าคนโบราณยาวประมาณ 2 เมตร ลักษณะคล้ายกับพระนอนที่เมืองกุสินารา ประเทศอินเดีย สถานที่ปรินิพพานของพระพุทธเจ้า และยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งใน Unseen Thailand อีกด้วย



#### 7. **วัดสนามชัย** ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบล

สนามชัย อำเภอเมือง ตามพงศาวดารเหนือกล่าวว่า พระเจ้ากาแต ให้มอญน้อยมาสร้างวัดสนามชัย พร้อมกับบูรณะพระปาล์โลยก์ ประมาณว่าวัดนี้สร้างก่อน พ.ศ.1746 มีซากเจดีย์ใหญ่ กำแพงแก้วเจดีย์บริวารสี่ทิศ มีอุโบสถ จากการตรวจค้นเจดีย์ใหญ่ พบอัฐิธาตุที่เผาแล้วเป็น

จำนวนมาก สันนิษฐานว่าเป็นกระดูกทหารที่เสียชีวิตในสงครามครั้งสำคัญ จึงเรียกขานกันว่า "สุสานทหารนิรนาม" ปัจจุบันจังหวัดสุพรรณบุรี ได้อนุรักษ์ไว้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาประวัติศาสตร์

8. **วัดพระรูป** ตั้งอยู่ถนนขุนช้าง วัดนี้เป็นกรู "พระขุนแผน" ที่เลื่องชื่อ มีพระพุทธรูปไสยาสน์ ศิลปอุททองปลาย งามเป็นยอด เจดีย์สมัยอุททองและรอยพระพุทธรูปไม้จำลองขึ้นเดียวของโลก เป็นศิลปอุททอง ปัจจุบันตั้งแสดงบนหอสวดมนต์ มีผู้กล่าวกันว่ามาสุพรรณ ถ้าไม่ได้มาเห็นรอยพระพุทธรูปหน้าเหมือนไม่ได้มาสุพรรณ





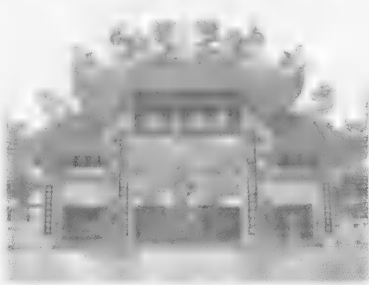
9. วัดประดู่สาร ตั้งอยู่บนถนนขุนช้าง เป็นวัดเก่าแก่สร้างก่อนปี พ.ศ.2379 ภายในอุโบสถมีจิตรกรรมฝาผนังเรื่องพุทธประวัติ ฝีมือช่างหลวงเขียนราว พ.ศ.2391 มีจิตรกรรมบนแผ่นไม้สักเรื่องราวพุทธประวัติและมหาชาติ ปัจจุบันเก็บรักษาอยู่ในวิหาร

10. พิพิธภัณฑ์สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น) ตั้งอยู่ในวัดสุวรณภูมิ ตรงข้ามศาลากลางจังหวัด(เก่า) เป็นอาคารสถาปัตยกรรมไทย 2 ชั้น ภายในจัดแสดงโบราณวัตถุ เครื่องประดับ ของใช้สมัยต่าง ๆ ที่สำคัญมี ครอบโกฏ และบาตรสังคโลก คำล่ำ และมีเพียงหนึ่งในประเทศไทย สร้างขึ้นเพื่อแสดงโบราณวัตถุ และเพื่อบูชาคุณสมเด็จพะสังฆราช

11. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ชวนาไทย ตั้งอยู่บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัด(เก่า) ที่ว่าการอำเภอเมืองปัจจุบัน เป็นอาคารคอนกรีต ภายในจัดแสดงเครื่องมืออุปกรณ์ และภาพเหตุการณ์ทุกขั้นตอนที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารทรงทำบุญหมัก หวาน เก็บเกี่ยวข้าวด้วยพระองค์ ณ แปลงนาสาธิตบึงไผ่แขก เมื่อปี พ.ศ.2529 นอกจากนี้ยังจัดแสดงวิวัฒนาการการทำนาของชาวนาแต่อดีต ทั้งกรรมวิธี และอุปกรณ์ที่ใช้



12. ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ตั้งอยู่บนไร่ผ้าย เดิมเรียก "ศาลเทพารักษ์หลักเมือง" ตัวศาลเป็นอาคารทรงไทย ประดิษฐานเทวรูปพระอิศวรและพระนารายณ์ สลักนูนบนแท่งหินเขียวแท่งเดียว ลักษณะเทวรูปสวมหมวกเต็กร ปัจจุบันมีการสร้างอาคารหลังใหญ่ครอบมอาคารทรงไทยไว้ เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ชาวสุพรรณนับถือกันมาก มีพิธีแห่อัญเชิญเจ้าพ่อและงานทั้งกระจาตทุกปี ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 7 ของจีน



13. วัดพระลอย อยู่ริมแม่น้ำท่าจีน ห่างจากจังหวัดประมาณ 2 กิโลเมตร ภายในวัดมีอุโบสถ์จตุรมุขใหญ่ สูงเด่นสง่างาม มีพระพุทธรูปปางนาคปรกและพระพุทธรูปเนื้อหินปนทรายปางต่าง ๆ เขาวงกตแม่ชีลอยน้ำ ภายในบริเวณวัดพระลอย

13. วัดพระลอย อยู่ริมแม่น้ำท่าจีน ห่าง



มีการสร้างเขาวงกตไว้สำหรับนักท่องเที่ยวได้เดินอีกด้วย และยังมีแม่ชีลอยภายในน้ำให้ชมเป็นการทำสมาธิบนผิวน้ำ ซึ่งหาชมได้ยากแล้ว จิตตองหนึ่ง มีสมาธิจึงจะสามารถครองตนอยู่ได้บนผิวน้ำ

**14. บึงบ้านโพธิ์ (คลองพันตำลึง)**เป็นคลองที่ไหลผ่าน หมู่ 1,2,3,7 และ 8 เป็นคลองขนาดใหญ่ที่ไหลผ่านมาหลายตำบล เป็นแหล่งอนุรักษ์บำรุงรักษาเพื่อเป็นแหล่งเก็บน้ำไว้กินและใช้ทางด้านการเกษตร ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์และพัฒนาบึงบ้านโพธิ์ให้เป็นแหล่งพักผ่อนและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยเฉพาะวันหยุดราชการต่าง ๆ

**15. สวนนกท่าเสา** สวนนกแห่งนี้ตั้งอยู่ใน 5 ที่ดินของนางสาวนงกพันธุ์เฟือก และนายจอม-นางถนอม มาลัย ซึ่งมีนก มาอาศัยทำรังอยู่เป็นจำนวนมากนับหมื่นตัว เช่น นกปากห่าง นกยาง นกกาน้ำ นกกาบัว นกกระสา นกเขวก และนกช้อนหอย เป็น ในเวลากลางวันจะมียกให้ชม อยู่บ้าง ส่วนในตอนเย็นจะมียกบินกลับรังจนดูมีตัวมืดมิดวัน นกเหล่านี้ได้มาอาศัยอยู่ในสวนนี้ เกือบ 10 ปีแล้ว ขณะนี้กรมป่าไม้จัดเจ้าหน้าที่มาประจำสวนนกแห่งนี้ และจัดตั้งเป็นหน่วยอนุรักษ์นกท่าเสา ซึ่งที่มีนกมากคือในช่วงเดือนตุลาคม



**16. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี** ตั้งอยู่ริมถนนสุพรรณบุรี-ชัยนาท(ทางหลวงหมายเลข 340) ตำบลสนามชัย ภายในศูนย์ศิลปวัฒนธรรมภาคตะวันตก จังหวัดสุพรรณบุรี ตรงข้ามกับศูนย์ราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี

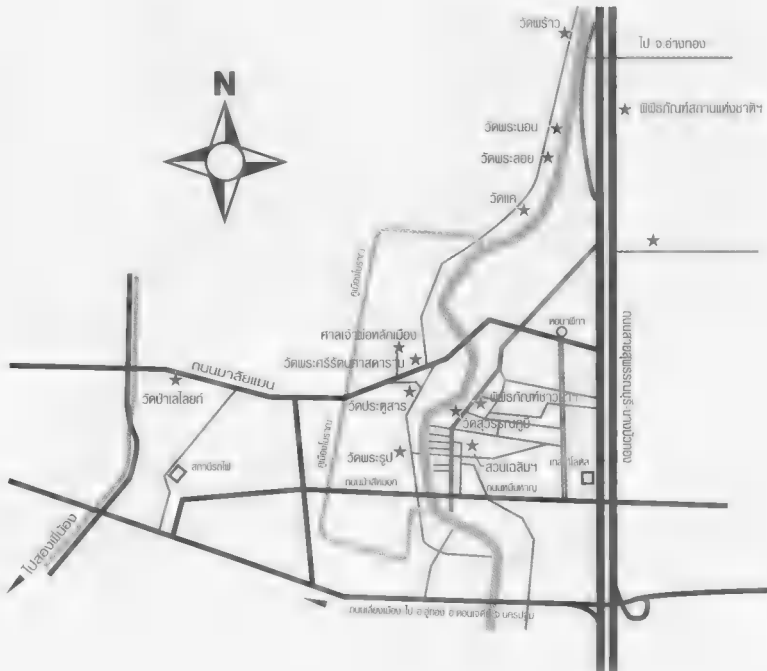
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี หอจดหมายเหตุแห่งชาติจังหวัดสุพรรณบุรี หอสมุดแห่งชาติจังหวัดสุพรรณบุรีเฉลิมพระเกียรติ และโรงละครแห่งชาติภาคตะวันตก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่จัดตั้งขึ้นตามโครงการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติประจำเมือง ส่นองแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ภายในอาคารนิทรรศการถาวรของพิพิธภัณฑ์ได้จัดแสดงประวัติศาสตร์ที่สำคัญของเมือง





สุพรรณบุรีในอดีต พัฒนาการของเมืองสุพรรณบุรีตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ทวารวดี  
ลพบุรี อโยธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ จัดแสดงเหตุการณ์สำคัญครั้งสมเด็จพระนเรศวร  
มหาราชชนะศึกยุทธหัตถีผ่านสื่อไฮเทคทันสมัย จัดแสดงประวัติความเป็นมาและ  
วัฒนธรรมของกลุ่มชนต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี รวมถึงประวัติบุคคลสำคัญ  
ของจังหวัดสุพรรณบุรีในอดีต ท่านสามารถชมพระพิมพ์โบราณจากกรุวัดที่มีชื่อเสียงต่างๆ  
ในเมืองสุพรรณบุรี ทั้งยังรวบรวมผลงานของศิลปินในสาขาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นนักร้องลูก  
ทุ่งเพลงพื้นบ้านที่มีชื่อเสียงไว้มากมาย พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดสุพรรณบุรี เปิดให้  
เข้าชมทุกวันพุธ-อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น. เว้นวันจันทร์ อังคาร และวันหยุด  
นักขัตฤกษ์ ไม่เสียค่าเข้าชม สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 0-3553-5330

## แฟนที่ท่องเที่ยวอำเภอเมืองสุพรรณบุรี





## อำเภอเดิมบางนางบวช

1.บึงฉวากเฉลิมพระเกียรติ (บึงบัวแดง) อยู่ติดต่อเขตอำเภอกันคา จังหวัดชัยนาท เป็นบึงขนาดใหญ่มีเนื้อที่ประมาณ 2,700 ไร่กว่า อยู่ในเขตอำเภอเดิมบางนางบวช พ.ศ. 2525 เริ่มแผนพัฒนาบึงฉวาก และประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า



พ.ศ. 2537 จังหวัดสุพรรณบุรี โดย ฯพณฯ บรรหาร ศิลปอาชา ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ จัดทำโครงการพัฒนาบึงฉวากเพื่อเป็นการเฉลิมฉลองในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองราชย์ครบ 50 ปี ในปี พ.ศ. 2539 จนถึง พ.ศ. 2546 วันที่ 23 พฤษภาคม เปิดให้ประชาชนได้เข้าชมอาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำบึงฉวากเป็นวันแรก มีประชาชนเข้าชมจำนวนมากเป็นปรากฏการณ์ ของการท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี

### สถานที่ท่องเที่ยวภายในบึงฉวาก



1. เขตห้ามล่าสัตว์ป่า
2. กรงเสือและกรงสิงห์โต แหล่งรวบรวมสัตว์ป่าที่หาดูได้ยาก
3. สถานที่ถ่ายภาพร่วมกับสัตว์ เด็กจะได้สนุกสนานกับการถ่ายภาพบนหลังม้าหรือถ่ายภาพคู่กับลิงอุรังอุตัง เก็บไว้เป็นที่ระลึก
4. ศูนย์พัฒนาการจัดการสัตว์ป่า และกรง

นกใหญ่ เดินชมภายในกรงนกใหญ่ที่มีสภาพแวดล้อมคล้ายสภาพธรรมชาติ ชมพันธุ์นกหายากกว่า 30 ชนิด เช่น นกยูง นกกางเขน บึงแดง

### 5. เกาะกระต่าย

6. ศูนย์รวมพันธุ์ไก่ และกรงสัตว์หายาก เป็นสถานที่รวบรวมพันธุ์ไก่ชนิดต่างๆ เช่น ไก่ฟ้าหลังขาว ไก่ฟ้าสีทอง ไก่ฟ้าพญาลอ และสัตว์หายากอีกหลายชนิด

7. อุทยานผักพื้นบ้านเฉลิมพระเกียรติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่รวบรวมพันธุ์ผักพื้นบ้านกว่า 500 ชนิด ชมน้ำเต้าเหลี่ยมรูปทรงแปลกตาและโรงเรือนปลูกพืชระบบระเหยน้ำที่ทันสมัย

8. เรือจักรยานน้ำ สำหรับครอบครัวได้ออกกำลังกาย กับธรรมชาติที่สวยงาม



9. สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำบึงฉวาก (อุโมงค์ปลา) เป็นแหล่งรวบรวมปลาสวยงาม และพันธุ์ปลาหายาก ตื่นตาทึ่งกับความเรียวมน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย สัมผัสโลกใต้น้ำ ผ่านอุโมงค์ปลาขนาดใหญ่ สถานแสดงพันธุ์ฯ เปิดเวลา 09.00 น.



10. บ่อจระเข้น้ำจืด เป็นบ่อจระเข้ขนาดใหญ่ ที่มีภาพใกล้เคียงธรรมชาติสวยงาม เป็นจุดที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่งของบึงฉวาก เฉลิมพระเกียรติ

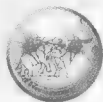
ระยะทางจากกรุงเทพ-บึงฉวาก

ประมาณ 160 ก.ม. เส้นทางเข้าบึงฉวากสะดวกที่สุด พอถึงสามแยกไฟแดงเข้าตลาดท่าช้าง ให้ตรงไปทาง จ.ชัยนาท อีกประมาณ 8 ก.ม. จะมีป้ายซ้ายมือไปบึงฉวากอีกประมาณ 4 ก.ม. แผนที่แสดงเส้นทาง กรุงเทพฯ - บึงฉวาก



2. วัดเขานางบวชหรือวัดเขาชัน(วัดพระอาจารย์ธรรมโชติ) บริเวณวัดตั้งอยู่บนเขานางบวชมีทั้งทางลาดยาง และบันได 249 ขั้น ขึ้นไปจนถึงยอดเขา เป็นวัดของพระอาจารย์ธรรมโชติ ผู้ทรงคุณวุฒิเครื่องราชของคลังสมัยศึกบางระจัน ชาวบ้านบางระจันได้นิมนต์ไปเป็นกำลังใจการสู้รบกับพม่า มีรอยพระพุทธรูปอยู่ในวิหารพระอาจารย์ธรรมโชติ ด้านหลังเป็นเจดีย์แผ่นหิน รูปปั้นอาจารย์ธรรมโชติ เมื่อยืนอยู่บนเขาสามารถชมทิวทัศน์อันสวยงามของอำเภอเดิมบางนางบวชได้อย่างทั่วถึง

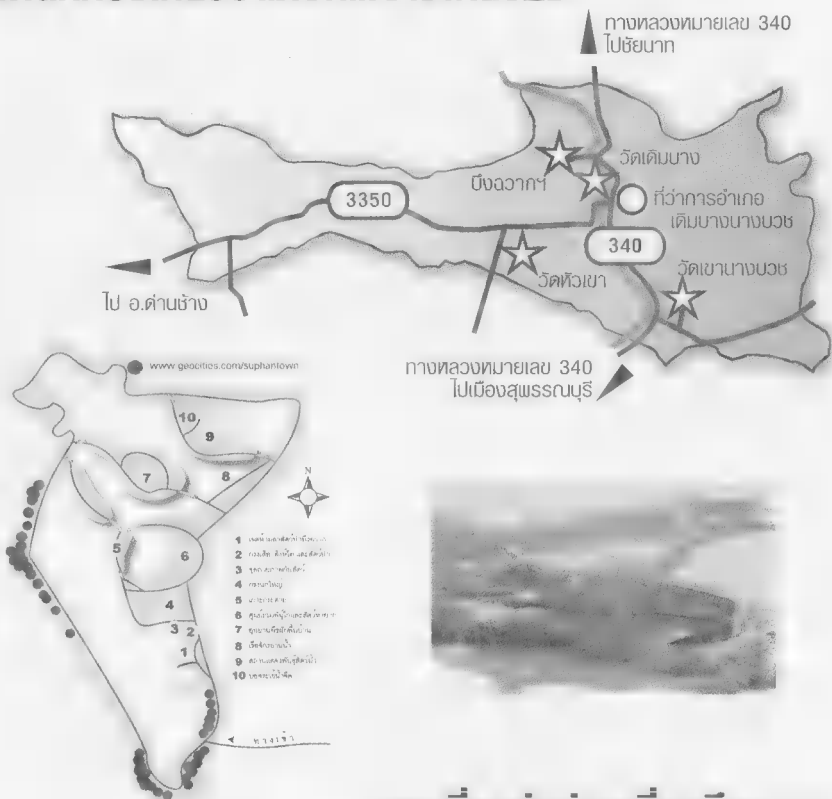
3. วัดเดิมบาง ภายในวัดมีมณฑป ศาลา หอระฆัง ที่ก่อสร้างได้วิจิตรประณีตมาก และธรรมมาสน์ที่สร้างโดยช่างชาวจีนและเป็นศิลปะไทยปนจีน สร้างเมื่อ พ.ศ. 2458 แล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2466 นอกจากนั้นยังมีหอสวดมนต์ที่เก็บของมีค่าของวัด 3 ชั้น ได้แก่ ฝาบาตรมุก ตาลปัตร ปิ่นโต ซึ่งรัชกาลที่ 5 ได้พระราชทานแก่วัด ทางวัดได้เก็บรวบรวมไว้และยังอยู่ในสภาพดี



4. วัดหัวป่า ตั้งอยู่ที่ตำบลหัวเขา วัดนี้เป็นวัดที่เป็นที่รู้จักของชาวสุพรรณฯ จากการมีประเพณีตักบาตรเทโว ซึ่งเป็นพิธีทำบุญของชาวไทย ในเทศกาลออกพรรษา เริ่มงานหลังจากวันออกพรรษา 1 วัน คือ แรม 2 ค่ำ เดือน 11 ของทุก ๆ ปีมีคนมาร่วมทำบุญเป็นจำนวนมากเนื่องจากมีสถานที่อำนวยความสะดวกและสวยงามมาก มีบันไดขึ้นลงเขาทำด้วยคอนกรีต จำนวนรวม 212 ขั้น



## แผนที่ท่องเที่ยวอำเภอเดิมบางนางบวช



## แผนที่แหล่งท่องเที่ยวบึงฉวากฯ



## อำเภอเด่นชัย

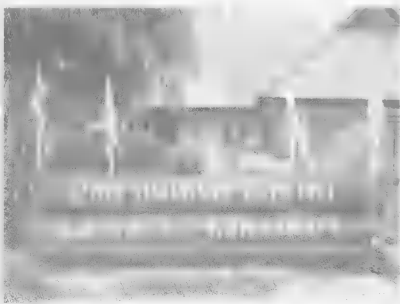
อำเภอด่านช้างนั้น ในอดีตเดิมอยู่ที่บ้านหนองปลาตอก อำเภอด่านช้างนางบวช โดยมีตำนานเล่าว่ามีโอรสข้างมากินน้ำ และเล่นน้ำ ที่ลำห้วยกระเสียว เรียกว่า บ้านด่านช้าง" ต่อมาตั้งเป็นกิ่งอำเภอด่านช้าง แยกออกมาจาก อำเภอด่านช้างนางบวช เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2517 มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่หลายแห่ง ที่น่าเข้าเที่ยวชมและศึกษา

### 1. เขื่อนกระเสียว เป็นเขื่อนดินกัก

เก็บน้ำสร้างกั้นลำห้วยกระเสียว ยาว 4,250 เมตร สูง 32.5 เมตร พื้นที่กักเก็บน้ำ 28,750 ไร่ ปริมาณน้ำที่สามารถกักเก็บน้ำได้สูงสุด 240 ล้าน ลูกบาศก์เมตร เป็นเขื่อนดินที่มีความยาวมากที่สุดในประเทศไทย และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ ปลาขนาดใหญ่แห่งหนึ่ง ทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยว ทิวทัศน์สวยงาม กลางวันอากาศค่อนข้างร้อน



ช่วงเย็นอากาศดีมาก โดยเฉพาะจุดตั้งแคมป์ ริมเขื่อนเป็นจุดชมพระอาทิตย์ตกที่สวยงาม การเดินทางไปจุดตั้งแคมป์ จากสี่แยกไฟแดงที่ตัวอำเภอด่านช้างก่อนถึงทางเข้าตัวเขื่อน จะมีถนนลูกรังขวามือ มีป้าย "แพกระเสียว" วิ่งไปตามทางลูกรัง อีกประมาณ 1 กิโลเมตร จะมีแยกซ้ายมือทางไปริมเขื่อนประมาณ 200 เมตร จะถึงจุดกางเต็นท์ริมเขื่อน จุดกางเต็นท์ที่น่าสนใจอีกแห่งจะอยู่ทางตะวันตกของตัวเขื่อน ชื่อ "แพขาวเขื่อน" สภาพยังเป็นธรรมชาติ เหมาะกับนักท่องเที่ยวที่ไม่เน้นความสะดวกสบายมากนักใช้เส้นทางไป.หนองปรือทางเข้าอยู่ขวามือเป็นทางลาดยาง จะมีช่วงลูกรังเล็กน้อยก่อนถึงจุดกางเต็นท์



### 2. อุทยานแห่งชาติพุเตย เป็นป่าสน

สองใบบนยอดเขาพุเตย ซึ่งสูงกว่าระดับน้ำทะเล 700 เมตร ป่าสนสองใบหลายพันต้น มีอายุกว่า 200-300 ปี บนป่าสนกางเต็นท์พักแรมได้ แต่ไม่มีแหล่งน้ำ และที่นี่ยังเป็นจุดชมวิวทะเลหมอกในหน้าหนาวและช่วงที่มีฝนตก และจุดชมพระอาทิตย์ขึ้นที่งดงาม นอกจากนี้





บริเวณเขาตุ๊ตี้ ยังมีถ้ำย้อยระยะยา อันสวยงามด้วยหินงอกหินย้อย เมื่อต้องกับแสงไฟ

**3. หมู่บ้านกะเหรี่ยงตะเพนคี่** ทิวเขาในพื้นที่นี้ มียอดเขาสูงสุด อยู่ที่หมู่บ้านกะเหรี่ยงตะเพนคี่ เขตตำบลวังยาว ซึ่งสูงจากระดับน้ำทะเลกว่า 1000 เมตร การเดินทางอาจลำบากเล็กน้อย ด้วยระยะประมาณ 30 กม. จากบ้านห้วยหินดำ ตามถนนลาดยางไปก่อนถึงบ้านกล้วยราว 1 กม. เลี้ยวซ้ายผ่านบ้านป่าผาก จะมีทางแยกซ้ายขึ้นเขาสูง บริเวณนี้อยู่ติดเขตแนวกันชนมรดกโลกห้วยขาแข้ง หมู่บ้านกะเหรี่ยงตะเพนคี่ ชนกลุ่มน้อยที่อาศัยมากกว่า 200 ปี มีอากาศที่หนาวเย็นเกือบตลอดปี ในหน้าหนาวอุณหภูมิ จะลดลง 5-6 °C และยังเป็นดินแดนรอยต่อของสามจังหวัด สุพรรณบุรี-อุทัยธานี-กาญจนบุรี ด้วยจารีตของชาวกะเหรี่ยงที่ยึดถือสืบทอดกันมา ทำให้ที่นี่เป็นหมู่บ้าน ปลอดอบายมุขและของมีนเมาทุกประเภท ตลอด



จนไม่เลี้ยงสัตว์ไว้ทำกิน ประเพณีที่น่าสนใจ คืองานไหว้จุฬามณี ซึ่งเป็นเจดีย์ขนาดเล็กที่ชาวบ้านถือว่าศักดิ์สิทธิ์ ตั้งอยู่กลางหมู่บ้าน ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 5 ของทุกปี ชนชาวกะเหรี่ยงที่อยู่ในจังหวัดใกล้เคียงจะมารวมพิธีโดยพร้อมเพรียงกัน ที่ใกล้ๆหมู่บ้าน มีน้ำตกตะเพนคี่ที่มีความสวยงามตามธรรมชาติอยู่ด้วย

เป็นป่าที่สวยงามและเป็นที่ตั้งของ หมู่บ้านกะเหรี่ยง ผืนป่า และต้นน้ำตะเพนคี่ ยังคง สภาพสมบูรณ์ เหมาะแก่การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยล่องไพร

**4. น้ำตกตะเพนคี่น้อย** เป็นน้ำตกขนาดเล็กอยู่ใกล้กับหมู่บ้านตะเพนคี่ มีน้ำไหลตลอดปี เป็นความงดงามทางธรรมชาติที่คนภายนอกไม่ค่อยได้มีโอกาสไปสัมผัส เหมาะสำหรับผู้รักการเดินทางแบบผจญภัยเล็กๆ การเดินทาง หน้าฝนควรเป็นรถขับเคลื่อน 4 ล้อ ส่วนหน้าแล้งรถยนต์นั่งธรรมดาก็สามารถไปได้



5. น้ำตกตะเพินคี่ใหญ่ เป็นน้ำตกขนาดเล็กมีสองชั้น ความสูงประมาณชั้นละ 5-6 เมตร มีน้ำไหลตลอดปี เพราะเป็นต้นน้ำและบ่อน้ำผุด ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

6. อ่างเก็บน้ำลำตะเพิน เป็นอ่างเก็บน้ำในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าองค์พระ เขาพระกำและเขาห้วยพลู บริเวณกว้าง 5000 ไร่

ในตำบลองค์พระ อำเภอต้นช้างและอำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี มีธรรมชาติโดยรอบสวยงาม เหมาะแก่การตั้งค่ายพักแรม มีถนนลาดยางถึงตัวอ่างเก็บน้ำ เป็นเส้นทางที่จะไปน้ำตกพุกระทิงและอุทยานแห่งชาติพุเตย ของกินของฝาก ร้านครั้วกันเอง

7. น้ำตกพุกระทิง อยู่ที่บ้านคลองเหล็กไหลใกล้บ้านวังโหรา จะมีทางลูกรังเข้าไปถึงน้ำตกพุกระทิง จากอำเภอต้นช้างถึงน้ำตกพุกระทิง มีอ่างเก็บน้ำลำตะเพินตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และมีหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ พต. 2 (พุกระทิง) ประจำอยู่พร้อมที่จะบริการให้ความสะดวกและรักษาความปลอดภัยแก่ผู้มาใช้บริการ น้ำตกพุกระทิงแม้จะมีขนาดไม่ใหญ่นัก แต่ก็สวยงามด้วยสายน้ำที่ไหลลดหลั่นลงมาถึง 9 ชั้น มีน้ำเฉพาะในหน้าฝน



อ. พุเตย - พรรณบุรี





## อำเภอสามชุก

อำเภอสามชุกเมืองเล็กๆ ในจังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2437 ในสมัยรัชกาลที่ 5 เดิมชื่ออำเภอ "นางบวช" ตั้งอยู่บริเวณ ตำบลนางบวช โดยมีขุนพรหมสภา(บุญรอด) เป็นนายอำเภอคนแรก ซึ่งยังมีภาพถ่ายปรากฏอยู่จนถึงปัจจุบัน ต่อมาในปี 2457 ต้นรัชกาลที่ 6 ได้ย้ายอำเภอมาดังที่บ้าน"ลำเพ็ญ" ซึ่งเป็นย่านการค้าที่สำคัญในสมัยนั้น จนกระทั่งปี 2481 สมัยรัชกาลที่ 8 ได้เปลี่ยนชื่อจาก "อำเภอนางบวช" มาเป็น "อำเภอสามชุก" และย้ายมาตั้งอยู่ริมลำน้ำสุพรรณบุรี(ท่าจีน) ซึ่งแยกมาจากแม่น้ำเจ้าพระยา โดยผ่านคลองมะขามเฒ่า แต่เดิมบริเวณที่ตั้งอำเภอสามชุกเรียกว่า "ท่ายาง" มีชาวบ้านนำของป่าจากทิศตะวันตกมาค้าขายให้กับพ่อค้าที่เป็นชาวเรือ บ้างก็มาจากทางเหนือ บ้างก็มาจากทางใต้ เป็น 3 สาย จึงเรียกบริเวณที่ค้าขายนี้ว่า "สามแพร่ง" ต่อมาได้เพี้ยนเป็นสามเพ็ง และ ลำเพ็ญ ในที่สุดดังปรากฏหลักฐานกล่าวไว้ในนิทานพื้นบ้านย่านสุพรรณ

มีเรื่องกล่าวต่อไปว่า ในระหว่างที่คนมารอขายสินค้าก็ได้ตัดไม้ไผ่มาสานเป็นภาชนะสำหรับใส่ของขาย เรียกว่า "กระชุก" ชาวบ้านจึงเรียกว่า "สามชุก" มาถึงปัจจุบัน คำขวัญประจำอำเภอ

หลวงพ่อมุ่ยลือนาม

หลวงพ่อดำศักดิ์สิทธิ์

ท่าจีนคือชีวิต

แหล่งผลิตเกษตรกรรม

วัฒนธรรมร่วมใจ

ธารน้ำใส "บึงระหาร"

อำเภอสามชุกเดิม มีพื้นที่





774.9 ตารางกิโลเมตร ต่อมาในปี 2528 ได้มีการตั้งอำเภอหนองหญ้าไซ จึงแบ่งบางส่วนออกไป ยังคงเหลือเพียง 362 ตารางกิโลเมตร

### 1. สามชุก ตลาดร้อยปี นับเป็น

■ตลาดเก่าแก่อีกแห่งหนึ่งริมแม่น้ำสุพรรณบุรี (ท่าจีน) ที่ยังมีภาพบรรยากาศของบ้านเรือน รวมถึงวิถีชีวิตของผู้คนในอดีตให้เราได้ชมในยุคสมัยที่ตลาดสามชุกเฟื่องฟู ชาวบ้านจะนำของมาแลกเปลี่ยนซื้อขายให้กับพ่อค้าชาวเรือ ต่อมาเมื่อบริเวณริมแม่น้ำสุพรรณบุรีมีการทำนากันมากขึ้น ตลาดสามชุกจึงกลายเป็นตลาดข้าวที่สำคัญ การค้าขายเริ่มคึกคักและมีการขยายพื้นที่เพิ่มขึ้น ทำให้ในแต่ละปีมีการเก็บภาษีได้เป็นจำนวนมากและมีนายอากรคนแรก ชื่อ ขุนจำนง จินารักษ์ ภายหลังจากที่มีการตัดถนนผ่านสามชุก ส่งผลให้ตลาดสามชุกเริ่มซบเซาลง แต่ด้วยวิถีชีวิตของชุมชนตลาดสามชุกที่ยังคงดำเนินมาอย่างต่อเนื่องแม้ว่าเวลาจะผ่านมานับร้อยปี ชาวตลาดสามชุกจึงได้ร่วมกันปรับปรุงฟื้นฟูสถาปัตยกรรมไม้ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และแหล่งเรียนรู้ สำหรับชุมชน



วันนี้ตลาดสามชุกจึงกลับมามีชีวิตชีวอีกครั้งและมีสิ่งน่าสนใจที่มีเสน่ห์อยู่มากมาย บ้านขุนจำนง จินารักษ์ นายอากรคนแรกและเจ้าของตลาดสามชุก ปัจจุบันได้กลายเป็น



พิพิธภัณฑ์ของชุมชน บ้านหลังนี้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2459 เป็นบ้านไม้ขนาด 3 ชั้น มีการสร้างอย่างประณีตงดงามแกะสลักไม้ด้วยลวดลายที่อ่อนช้อยภายในมีรูปภาพเก่าๆ รวมไปถึงข้าวของเครื่องใช้ของผู้เป็นเจ้าของบ้านเมื่อครั้งยังมีชีวิตให้ชมอีกด้วย ร้านค้าหลายร้านในตลาดสามชุก ยังคงเอกลักษณ์บ้านเรือน ที่สร้างด้วยไม้แม้จะเก่าแก่นับร้อยปีแต่ก็เป็นความเก่าที่ดูไม่น่าเบื่อ เช่น ร้านศิลปกรรมชาติ เป็นร้านถ่ายรูปโบราณที่มีกล้องถ่ายภาพอายุกว่าร้อยปี นอกจากนี้ยังมีร้านทำฟัน ร้านนาฬิกา ร้านขายทอง โรงแรมไม้ ฯลฯ ที่มีความเก่าแก่ไม่แพ้กัน





2. วัดลาดสิงห์ เป็นวัดเก่าแก่ เดิมชื่อ “วัดราชสิงห์” ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านสระ ริมถนน เลียบคลองชลประทาน ที่แยกจากทางหลวง หมายเลข 3038 ประมาณ 7 กิโลเมตร เป็น เส้นทางที่เชื่อมระหว่างอำเภอดอนเจดีย์และ อำเภอศรีประจันต์ มีค่าเล่าสืบทอดกันมาว่า สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงสร้างวัดนี้ ขึ้นมาภายหลังจากที่ประสบชัยชนะใน

สงครามยุทธหัตถีและทรงทราบข่าวว่า พระสุพรรณกัลยาที่เป็นตัวประกันอยู่ที่เมืองพม่า ถูกประหารชีวิต เป็นการล้างแค้นที่พระมหาอุปราชาล้นพระชนม์ด้วยพระแสงของ้าว พระองค์จึงทรงสร้างวัดเพื่ออุทิศพระกุศลให้แก่พระสุพรรณกัลยา ปัจจุบันวัดยังมีร่องรอยประวัติศาสตร์ ที่กล่าวถึงคือ “หลวงพ่อดำ” พระพุทธรูปศิลาแลง ปางสะดุ้งมาร (มารวิชัย) เกตุบัวตูม อายุประมาณ 500 ปี ภายในบริเวณเป็นที่ประดิษฐานของ อนุสาวรีย์ 3 พระองค์ ได้แก่ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระเอกาทศรถ และ พระสุพรรณกัลยา ให้ประชาชนทั่วไปได้กราบไหว้บูชาในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ และทางวัดได้สร้าง อาคารพระสุพรรณกัลยาไว้โดยเป็นศาลาทรงประยุกต์หลังใหญ่เป็นสง่า จัดสวนด้านหน้าอย่างสวยงาม เป็นที่ชื่นชมของผู้มาเยือน โดยได้รับปัจจัยตามแรงศรัทธาของผู้มาเที่ยววัดแห่งนี้ ในปัจจุบันมีโครงการปรับปรุงสระน้ำ โดยนายทรงพล ทิมาศาสตร์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ช่วงวันหยุดมีสาธุชนมาเที่ยววัดแห่งนี้ไม่น้อยทีเดียว

3. บึงระหาร ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลสามชุก อำเภอสามชุก อยู่ห่างจากตัวจังหวัด สุพรรณบุรี ประมาณ 38 กิโลเมตร เป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ มีเนื้อที่ ๒๕๒ ไร่ ใช้ในการเกษตร มีความร่มรื่นเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ของราษฎร





## แผนที่ท่องเที่ยวอำเภอสามชุก





## อำเภอตอนเจดีย์

อำเภอตอนเจดีย์ แบ่งเขตการปกครองจากอำเภอศรีประจันต์ เป็นกิ่งอำเภอตอนเจดีย์ เมื่อปี พ.ศ. 2505 ยกฐานะเป็นอำเภอตอนเจดีย์ ในปี พ.ศ. 2508 ปี พ.ศ. 2456 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินนำพลเสือป่าจากค่ายหลวงบ้านโป่ง มายังพระเจดีย์ยุทธหัตถี ทรงกระทำพลีกรรม บวงสรวง ทรงริเริ่มการฟื้นฟูบูรณะได้กำหนดสงวนที่ดินสำหรับบริเวณพระบรมราชานุสรณ์ตอนเจดีย์ไว้ จำนวน 376 ไร่ และได้ทรงกำหนดแบบก่อสร้าง องค์พระสถูปเจดีย์ เพื่อสร้างครอบองค์เดิมปี พ.ศ. 2494 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ก่อสร้างพระบรมราชานุสรณ์ตอนเจดีย์ตอนเจดีย์เริ่มลงมือก่อสร้างปีพ.ศ. 2498 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชพร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นองค์ประธานวางศิลาฤกษ์ การก่อสร้างบูรณะแล้วเสร็จ เมื่อปี พ.ศ. 2502 และในวันที่ 25 มกราคม ของทุกปี จะมีรัฐพิธีถวายราชสักการะแด่ดวงพระวิญญาณของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อำเภอตอนเจดีย์ ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2508 เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบ อยู่ห่างจากจังหวัดสุพรรณบุรี 32 กิโลเมตร

อำเภอตอนเจดีย์ มีพื้นที่ทั้งสิ้น 252.081 ตารางกิโลเมตร หรือ 157,550.62 ไร่

**1. พระบรมราชานุสรณ์ตอนเจดีย์** อยู่ที่ตำบลตอนเจดีย์ อยู่ห่างจากจังหวัดประมาณ 31 กม. ตามทาง หลวงหมายเลข 322 ประกอบด้วย พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงพระศขาธารออกศึกและ องค์เจดีย์ยุทธหัตถีสมเด็จพระนเรศวร



มหาราชทรงสร้างเจดีย์ขึ้นเพื่อ เกลิมฉลองชัยชนะในสงครามยุทธหัตถีที่ทรงมีต่อพระมหาอุปราชาแห่งพม่า เมื่อ ปี พ.ศ. 2135 และในปี พ.ศ. 2495 กองทัพกได้บูรณะปฏิสังขรณ์องค์เจดีย์ขึ้นใหม่ โดยสร้างเป็นเจดีย์แบบลังกาทรงกลมใหญ่ สูง 66 เมตร ฐานกว้างด้านละ 36 เมตร ครอบเจดีย์องค์เดิม ภายในองค์เจดีย์ได้มีการสร้างห้องแสดงประวัติศาสตร์ทั้งภาพแสงสีเสียงและหุ่นจำลองการยกทัพของพม่าและไทย หลายร้อยตัว เป็นสถานที่ที่ได้ทั้งความรู้และเพลิดเพลิน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ได้เสด็จทรงประกอบพิธีบวงสรวง และเปิดพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2502 ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดให้วันที่ 25 มกราคม ของทุกปี เป็นวันถวายราชสักการะพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ และถือเป็นวันกองทัพไทยด้วย พร้อมกันนั้นทางจังหวัดได้จัดให้มีงานอนุสรณ์ดอนเจดีย์เฉลิมฉลองด้วย



**การแสดงแสง-สี-เสียง** ในงานอนุสรณ์ดอนเจดีย์ จะมีการแสดงทุกปีในช่วงวันที่ 25-31



มกราคมของทุกปีประกอบด้วย การแสดงของเหล่านักแสดง นั้บพันคน และการชนช้าง การพ้อนรำทั้งดงาม และ เรื่องราวของประวัติศาสตร์ สมัยของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่ให้ความรู้ ความสนุกสนาน

**2. บึงหนองสาหร่าย** ปัจจุบันตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอตอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี การทำสงครามยุทธหัตถีระหว่างสมเด็จพระนเรศวรมหาราช กับสมเด็จพระมหาอุปราชา บึงหนองสาหร่ายตามสภาพของภูมิประเทศทางด้านทิศเหนือของบึงหนองสาหร่าย เป็นพื้นดินสูง และลาดต่ำลงมาทางทิศใต้ซึ่งเป็นลักษณะภูมิประเทศที่ดีเป็นไปตาม



ตำรับพิชัยสงคราม เป็นที่พิทักษ์พลวงของ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ก่อนที่จะทำ สงครามยุทธหัตถีเป็นหนองน้ำที่มีขนาดใหญ่ สามารถให้ทหารทั้งกองทัพและช้างศึก ม้า ศึก ได้ดื่มกินได้นานเป็นแรมเดือนซึ่งตั้งอยู่ ห่างจากพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ ประมาณ ๔ กิโลเมตร ตามเส้นทางคมนาคม สะดวกมีลาดยางอย่างดี



## แผนที่ท่องเที่ยวอำเภอตอนเจดีย์







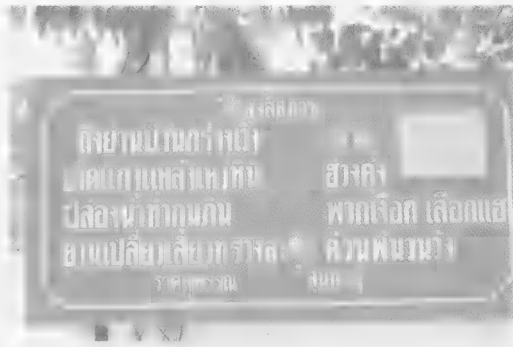
## อำเภอศรีประจันต์

อำเภอศรีประจันต์ เดิมเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของอำเภอท่าพี่เลี้ยง (อำเภอเมืองสุพรรณบุรีในปัจจุบัน) และอำเภอเดิมบางนางบวช (ส่วนที่เป็นอำเภอสามชุก ในปัจจุบัน) แต่ด้วยอาณาเขตของอำเภอนี้กว้างขวาง จึงมีการตัดตอนแบ่งพื้นที่ของอำเภอท่าพี่เลี้ยงตอนหนึ่ง

(ปัจจุบันคือตำบลมดแดง) กับพื้นที่ทางตอนใต้ของอำเภอนางบวช รวมตั้งเป็นอำเภอศรีประจันต์ ประมาณปี พ.ศ. 2444 และแบ่งการปกครองออกเป็น 9 ตำบล 64 หมู่บ้าน ในส่วนของชื่ออำเภอศรีประจันต์นั้น สันนิษฐานว่าน่าจะเอามาจากชื่อของหมู่บ้าน“ศรีจันต์” ซึ่งชื่อนี้ปรากฏในนิราศของสุนทรภู่เมื่อคราว เดินทางมาหาแร่ธาตุและยาอายุวัฒนะ เมืองสุพรรณบุรี พ.ศ. 2379

อำเภอศรีประจันต์ มีเนื้อที่ประมาณ 180.986 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 115,049 ไร่ พื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ดินดี มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ มีการทำนาตลอดปี ผลิตข้าวได้เป็นจำนวนมาก นอกจากพื้นที่ส่วนหนึ่งประชาชนยังประกอบอาชีพทำนาแพ ซึ่งแพของอำเภอศรีประจันต์ นับได้ว่าผลผลิตมีคุณภาพสูง นับได้เป็นอันดับหนึ่งของจังหวัดสุพรรณบุรีเลยทีเดียว นอกจากนี้ยังมีการทำสวนผลไม้ซึ่งผลไม้ที่ผลิตได้มาก เช่น มะม่วง กระท้อน และผลไม้อื่น ๆ

ปัจจุบันอำเภอศรีประจันต์ มีการคมนาคมสะดวกสบาย เนื่องจากมีทางหลวงสายสุพรรณ-ชัยนาทตัดผ่าน ระยะทางห่างจากจังหวัดสุพรรณบุรี ประมาณ ๒๐ กิโลเมตร



**1. วัดบ้านกร่าง** ทางหลวงหมายเลข 340 ผ่านอำเภอศรีประจันต์ เข้าทางหลวงหมายเลข 3038 กิโลเมตรที่ 14-15 ตำบลบ้านกร่าง(ปัจจุบันอยู่ในเขตเทศบาลตำบลศรีประจันต์) ริมฝั่งแม่น้ำสุพรรณบุรี ฝั่งตรงข้ามกับที่ว่าการอำเภอศรีประจันต์ ห่างจากตัวจังหวัด ประมาณ 20 กิโลเมตร เป็นวัดที่มีกรุพระขุนแผนบ้านกร่างซึ่ง



สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นหลังสงครามยุทธหัตถีระหว่าง สมเด็จพระนเรศวรกับพระมหาอุปราชา ลักษณะเป็นพระคู่ ด้านใต้ของวัด มีเจดีย์องค์หนึ่งอายุประมาณ 100 ปี บริเวณหน้าวัดริมแม่น้ำมีปลาอาศัยจำนวนมาก ทางวัดจัดจำหน่ายอาหารปลา



ถือ เป็นอุทยานมัจฉาแห่งหนึ่ง ของ จังหวัดสุพรรณบุรี จะสังเกตเห็นเรือนแถวหน้าทางเข้าวัดบ้านกร่าง เป็นเรือนแถวไม้สองชั้นแบบโบราณ บรรยากาศเงียบสงบ สะท้อนความเป็นอยู่เรียบง่ายแบบดั้งเดิม ของผู้คนแถวนั้น

**2. หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย "บ้านควาย"** เป็นชื่อที่ชาวสุพรรณฯใช้เรียก เมื่อเอ่ยถึงสถานที่แห่งนี้ เป็นที่ศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตไทย เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตร ยังเป็นแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน อาหารพื้นเมืองเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน บนพื้นที่กว่า 100 ไร่ ได้จัดสรรเป็นส่วนต่างๆ อาทิ

**หมู่บ้านชนบทชาวนาไทย** ที่แสดงให้เห็นวิถีชีวิตชาวนาไทยในอดีต



**ลานแสดงควาย** มีควายหลากหลายสายพันธุ์ หลากหลายขนาดนำมาแสดงท่าทางต่างๆ บนลานแสดงควายนี้ มีการจัดแสดงควายวันละ 2 รอบ คือเวลา 11.00 น. และรอบ 16.00 น. หลังจากการแสดงควายจบสิ้นลง ช่างๆ ลานแสดงจะมีเกวียนควายไว้ต้อนรับนักท่องเที่ยว สำหรับนั่งชมบรรยากาศโดยรอบ

**เรือนไทยหมู่ภาคกลาง** มีเรือนคหบดี มีโรงทึบอ้อย ที่ใช้แรงควายในการรีดน้ำอ้อย สวนสมุนไพร ร้านขายของที่ระลึก ฯลฯ

**โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่** การสาธิตการทำเกษตรในที่ดินอันจำกัดเพื่อความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ตามแนวพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ช่างๆโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นสวนนกขนาดใหญ่ที่จัดจำลองในรูปแบบธรรมชาติ



### อัตราค่าเข้าชม

ค่าเข้าชมคนละ 20 บาท ชาวสุพรรณบุรี แสดงบัตรประจำตัวประชาชนสามารถ เข้าชมฟรี...

**3.สวนพืชไร่ดิน Solless Culture Center** สวนพืชไร่ดิน ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลวังน้ำซับ อำเภอศรีประจันต์ ริมถนนกรุงเทพฯ - สุพรรณฯ - ชัยนาท ทางหลวง หมายเลข ๓๔๐ มีเนื้อที่ จำนวน ๒๐๐ ไร่ ปลูกพืช ผักตามฤดูกาลและผักเมืองหนาวด้วยวิธีไม่ใช้ดิน โดยปลูกบนแผ่นฟองน้ำ ทราเยกกรวด ซีล้อยหรือ ในสารละลายธาตุอาหารแทน ปราศจากศัตรูพืช วัชพืช และสารป้องกันโรคพืช ทำให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคปลอดภัยจากสารพิษ



**4. บึงหนองจอก** อยู่ที่ตำบลวังห้ว ห่างจากจังหวัดประมาณ 27 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 78 ไร่ นอกจากเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนแล้ว ยังเป็นแหล่งน้ำเพื่อเกษตรกรรม และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาด้วย

นอกจากนี้แล้วยังมีโบราณสถาน/โบราณวัตถุอีกหลายสถานที่ ที่น่าสนใจเข้าไปศึกษา เช่น

- จิตรกรรมฝาผนังวิหารวัดจรรย์ ตำบลศรีประจันต์ จิตรกรรมภายในและภายนอกวิหาร เขียนด้วยสีฝุ่นมีร่องพื้น อายุรัตนโกสินทร์ เขียนซ่อมและเพิ่มเติม สมัยรัชกาลที่ 5 ฝีมือช่างพื้นบ้าน อิทธิพลช่างหลวง เรื่องราวของจิตรกรรมเป็นเรื่องราวพุทธประวัติตั้งแต่ตอนประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน

- จิตรกรรมฝาผนังวิหารวัดป่าพระเจ้า ตำบลปลายนา ภายในวิหาร เขียนด้วยสีฝุ่นผสมกาวมีร่องพื้น อายุรัตนโกสินทร์สมัยรัชกาลที่ ๔-๕ ฝีมือช่างพื้นบ้าน รับอิทธิพลช่างหลวง และอิทธิพลตะวันตก เรื่องราวของจิตรกรรมเป็นเรื่องราวอดีตพุทธและพุทธประวัติ



ตอนอภิเษกถึงปริณิพพาน

- จิตรกรรมฝาผนังวิหารวัดพัยศมาราม ตำบลศรีประจันต์ จิตรกรรมในวิหาร เขียนด้วยสีฝุ่นผสมกาวมีรองพื้น อายุรัตนโกสินทร์ตอนต้น ฝีมือช่างหลวง เรื่องราวของจิตรกรรมเป็นเรื่องเทพชุมนุม

- จิตรกรรมฝาผนังวิหารวัดเสารังทอง ตำบลมดแดง จิตรกรรมในอุโบสถ เขียนด้วยสีฝุ่น อายุรัตนโกสินทร์ เขียนซ่อมสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม ฝีมือช่างพื้นบ้าน เรื่องราวของจิตรกรรมเป็นเรื่อง พระพุทธประวัติและพระอดีตพุทธ (ปัจจุบันได้รื้ออุโบสถสร้างใหม่)

## แผนที่ท่องเที่ยวอำเภอศรีประจันต์





## อำเภอบางปลาม้า

ตั้งเมื่อ พ.ศ.2440 กำหนดเขต  
อ.บางปลาม้าตรงกับสมัยพระสมุทร  
คณานุรักษ์ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด ตั้ง  
อยู่ในบริเวณลุ่มแม่น้ำท่าจีนตอนใต้ มี  
"ปลาม้า" ชุกชุม ที่ว่าการอำเภอหลังแรก  
ตั้งอยู่บริเวณปากคลองบางปลาม้าในปี  
พ.ศ. 2442 เกิดเพลิงไหม้จึงได้ย้ายมาสร้าง  
ที่ปัจจุบัน อำเภอบางปลาม้ามีเนื้อที่/พื้นที่ 482.954 ตร.กม.



1. **อุทยานมัจฉา วัดป่าพุทไธสง** อยู่ที่ ตำบลบ้านแหลม  
ห่างจากจังหวัดประมาณ 17 กม. บริเวณหน้าวัดมี  
ฝูงปลาโดยเฉพาะ ปลาสร้อย ปลานิล เป็นจำนวน  
มาก นักท่องเที่ยวสามารถยืมชมและให้อาหารปลา  
ได้อย่างใกล้ชิด บริเวณริมแม่น้ำซึ่งทางวัดก่อสร้าง  
เป็นเขื่อนทางเท้าริมน้ำ ยาวประมาณ 100 เมตร เป็น  
อุทยานมัจฉา อีกแห่งหนึ่งของจังหวัด

2. **ตลาดเก้าห้อง** ตำบลบางปลาม้า อำเภอ  
บางปลาม้า คำว่า "เก้าห้อง" นำมาจากชื่อบ้านเก้าห้อง  
ซึ่งเป็นบ้านของขุนกำแหงฤทธิ์ ตั้งอยู่ริมน้ำข้างวัด  
ลานคา และอยู่ตรงข้ามตลาดเก้าห้อง เป็นบ้านเรือน  
ไทย ฝาประกัน ได้ถูกล้าง ภายในบ้านแบ่งออกเป็น 9  
ห้อง มีศาลปู่ศาลย่าเป็นที่เคารพบูชา ตลาดเก้าห้อง  
เป็นชุมชนร้านค้าตลาด อยู่ฝั่งตรงข้ามบ้านเก้าห้อง ตลาด  
แห่งนี้ เคยคึกคักอยู่เมื่อเจ็ดสิบแปดปีก่อน โดยมี  
บทบาทเป็นศูนย์กลางการค้าขาย ของชาวบ้านในทุก  
ฟากตะวันตกของบางปลาม้า ทั้งยังเป็นทางผ่านของ  
เรือเมล์โดยสาร ตลาดเก้าห้อง ก่อสร้างโดยชาวจีน  
ชื่อ ฮอง ประกอบอาชีพค้าขายและรับเหมาก่อสร้าง  
จนร่ำรวย จึงต่อแพค้าขาย



อย่างถาวรอยู่หน้าบ้านเก่าห้อง แล้วเปลี่ยนชื่อจากหง มาเป็นนายบุญรอด เหลียงพานิชย์เพื่อความสะดวกสะดวกในการค้าขาย ตลาดเก่าห้องมีอยู่ 3 ตลาด ได้แก่ ตลาดบน ตลาดกลาง และตลาดล่าง



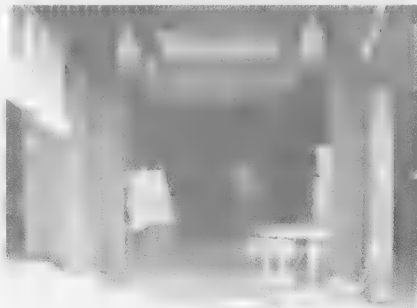
- ตลาดบนมีอายุประมาณ 74 ปี ลักษณะเป็นห้องแถวไม้ 2 ชั้น แบบสถาปัตยกรรมจีน ประมาณ 20 ห้อง พระชาญสุวรรณเขตเป็นผู้สร้าง

- ตลาดกลางมีอายุประมาณ 74 ปี สภาพเดิมเป็นโรงสีของนายทองดี ต่อมาสร้างเพิ่มเติมเป็นห้องแถวประมาณ 10 ห้อง มีรูปแบบสถาปัตยกรรมจีน

- ตลาดล่างมีอายุเก่าแก่ที่สุดประมาณ 104 ปี ลักษณะเป็นห้องแถวไม้ 2 ชั้น แบบสถาปัตยกรรมจีน ประมาณ 20 ห้อง สร้างโดยนายบุญรอด เหลียงพานิชย์

- หอดูโจรในตลาดเก่าห้อง สร้างขึ้นเมื่อ

พ.ศ. 2477 โดยนายบุญรอด เหลียงพานิช เป็นหอก่ออิฐถือปูน กว้าง 3x3 เมตร สูงราวตึก 4 ชั้น มีบันไดขึ้น 4 ชั้น ชั้นบนเป็นดาดฟ้า แต่ละชั้นฝาผนังจะมีรูปโตชนา๓เส้นผ่านศูนย์กลาง 3 นิ้ว เมื่อเราขึ้นไปบนยอดสุด จะมองเห็นทัศนียภาพทั้งทางน้ำและทางบก ตลอดจนตลาดเก่าห้องได้หมด สำหรับท่านที่ต้องการเห็นสภาพตลาดริมน้ำแบบดั้งเดิม นับวันแต่จะหายไป ท่านสามารถสัมผัสกับบรรยากาศได้ที่นี้ ไม่ว่าจะเป็นสภาพตลาด หอดูโจร บ้านเรือนไม้เก่าหรือชีวิตแบบเรียบง่าย ซึ่งใช้เป็นสถานที่ถ่ายทำละคร(ดงดอกเหมย . ลอดลายมังกร) ภาพยนตร์(อึ้งย้ง , แม่เบี้ย , ซิอู , 7ประจัญบาน) นอกจากนี้ยังถ่ายทำโฆษณาและมิวสิควิดีโอมาแล้วมากมาย การค้าขายสินค้าท้องถิ่น อาทิเช่น ขนมหันอับ(ขนมเปี้ยะ) กระหรีพิบ ห่านพะไล เรือกาแพ ก่วยเตี่ยว ราวหน้า ขนมไทยพื้นบ้าน หัตถกรรมจักสาน





เป็นต้น ที่ยังมีให้สัมผัสได้ทุกวัน ห้องแถวไม้ที่ตลาดบน มีหลังคาคลุมระหว่างทางเดิน เห็นบู๊ก็รู้ปั๊บว่าเป็น "ตลาดเก่าห้อง" ในช่วงไม่กี่ปีมานี้ ตลาดเก่าที่เคยซบเซาหรือร้างลาลายๆ แห่ง ถูกพลิกฟื้นขึ้นมาใหม่ในฐานะสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และมักมี "พิพิธภัณฑ์" เป็นองค์ประกอบสำคัญ เฉพาะจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและมีตลาดเก่าริมน้ำอย่างสุพรรณบุรีด้วยแล้ว ย่านไหนไม่มีพิพิธภัณฑ์ก็ดูราวกับว่าประวัติศาสตร์ชุมชนจะลดน้อยเลือนหายไปด้วย อย่างน้อยการมีพิพิธภัณฑ์ก็เป็นใบเบิกทางให้ทั้งคนในและคนนอกเข้าถึงเรื่องราวต่างๆ ในชุมชนชายขอบในตลาดบน



พิพิธภัณฑ์ตลาดเก่าห้อง เปิดให้เข้าชมทุกวัน ไม่เก็บค่าเข้าชม (ตั้งตู้รับบริจาค)

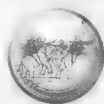
วันเสาร์ อาทิตย์ มีมัคคุเทศก์น้อยนำชม

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ที่ทำการคณะกรรมกรพัฒนาตลาดเก่าห้อง คุณบุ๊กร โทร. 0-1828-8695 , ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 โทร. 0-3558-7044

**3. วัดน้อย** ตั้งอยู่ตำบลโคกคราม หลวงพ่อเนียม พระนักวิปัสสนาจารย์ที่มีชื่อเสียงมากที่สุด ในสุพรรณบุรีเป็นอาจารย์ของเกจิต่างๆ หลายคนในสุพรรณ เช่น หลวงพ่อปาน วัดบางนมโค และหลวงพ่อโหน่ง วัดคลองมะดัน หากมีโอกาสอย่าลืมหาไปปิดทองเพื่อเป็นมงคลแห่งชีวิต

**4. วัดสวนหงส์** "มีงไม่ต้องมาถึงกุหลอก ไปกราบหลวงพ่อบลั๊มอาจารย์ที่วัดสวนหงส์ก็พอแล้ว" ว่ากันว่าหลวงพ่อบลั๊มพุดกับศิษย์คนสุพรรณคนหนึ่ง มีพระพุทธรูปรอยเดียวศิลปะยุคต้นรัตนโกสินทร์ หลวงพ่อบลั๊มเกจิอาจารย์ที่ชาวสุพรรณให้ความเคารพนับถือ ละสังขารไปแล้ว แต่บารมียังคงอยู่ให้ผู้ศรัทธาเข้าไปขอพรกราบไหว้รับวัตถุมงคลไปบูชา





## แผนที่ท่องเที่ยวอำเภอบางปลาหมอ







## อำเภออุททอง

เมืองโบราณอุททอง ตั้งอยู่ในเขต  
อำเภออุททองจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นเมืองที่  
มีคูน้ำและคันดินล้อมรอบผังเมือง เป็นรูป  
วงรีทอดตัวตามแนวทิศตะวันออก-ตกเฉียง  
เหนือ-๓๕°วันตกเฉียงใต้ มีขนาดความกว้าง  
ประมาณ 1 กิโลเมตร และยาวประมาณ 2  
กิโลเมตร จากการศึกษาทางโบราณคดี พบ  
ว่าเมืองโบราณอุททองมีมนุษย์อยู่อาศัยตั้งแต่  
สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เมื่อประมาณ 3,500  
ปีมาแล้ว บริเวณที่พบชุมชนกระจายเกือบ



ทุกตำบลในอำเภออุททอง เช่นตำบลอุททอง ดอนมะเกลือ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบสุสาน  
สมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่บ้านวังขอน บ้านทุ่งน้อย ตำบลจรเข้มสามพัน พบโครงกระดูกมนุษย์  
ก่อนประวัติศาสตร์จำนวนมากในพื้นที่ 100 ไร่ และได้พบหลักฐานประเภทขวานหิน ลูกปัด  
ภาชนะดินเผาและเครื่องมือเครื่องใช้โลหะชนิดอื่นๆ อีกมากมาย ชุมชนในสมัยนี้เป็นชุมชน  
ในสังคมเกษตรกรรม ในราวพุทธศตวรรษที่ 15-16 มีการเปลี่ยนแปลงของแนวชายฝั่งทะเล  
ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมและระบบสาธารณูปโภคของเมืองโบราณในสมัยทวารวดี  
เป็นศูนย์กลางรัฐหรือเมืองหลวงของอุททองได้รับผลกระทบ พบว่าการเคลื่อนย้ายศูนย์กลาง  
อำนาจรัฐไปที่บริเวณเมืองสุพรรณบุรี ปัจจุบันปรากฏร่องรอยของเมืองโบราณที่มีคูน้ำคันดิน  
ล้อมแม่น้ำสุพรรณบุรี (แม่น้ำท่าจีน) จากหลักฐานที่ได้ในงานโบราณคดี พบว่าพุทธศตวรรษที่  
17-18 เมืองโบราณบริเวณจังหวัดสุพรรณบุรีได้เป็นเมืองหลวงที่สำคัญของบรรดาเมือง



โบราณ ในซีกตะวันตกของลุ่มน้ำ  
เจ้าพระยาและติดต่อค้าขายกับจีนอย่าง  
ใกล้ชิดมีความสัมพันธ์กันในระดับราชวงศ์  
รู้จักในชื่อ “เสียนหรือสยาม” แต่เอกสาร  
ฝ่ายไทยเรียกว่า “สุพรรณภูมิ” กล่าวคือ  
รัฐสุพรรณภูมิเป็นรัฐที่รุ่งเรืองจากการค้า  
นอกเหนือจากการเป็นศูนย์กลางค้าขาย  
นานาชนิดแล้วรัฐสุพรรณภูมียังผลิต



เครื่องปั้นดินเผาส่งออกเป็นแห่งแรกของประเทศ ในพุทธศตวรรษที่ 18 โดยแหล่งที่พบอยู่ใกล้ถึงสิงคโปร์ ญี่ปุ่น และเกาหลีเหนือ และจากความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับราชสำนัก

จีน ราชวงศ์สุพรรณภูมิได้ตราแต่งตั้งเป็นอ๋อง จากพระเจ้าจักรพรรดิของจีน ซึ่งต่อมาได้เป็นธรรมเนียมปฏิบัติในราชสำนักกรุงศรีอยุธยาว่าสุพรรณภูมิ และราชวงศ์อยู่ทองแห่งละไว้ได้ร่วมกันสถาปนากรุงศรีอยุธยาในปี 1893 ได้ย้ายฐานจากบริเวณแม่น้ำสุพรรณบุรี สู่เกาะเมืองกรุงศรีอยุธยา ใช้ความรู้ความสามารถในความเป็นรัฐพานิชย์ที่มีประสิทธิภาพอันยาวนานนับแต่ ปลายยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์สู่ยุคนั้น ทวารวดี และสุพรรณภูมิ ทำให้กรุงศรีอยุธยาเป็นรัฐนานาชาติ ศูนย์กลางการค้าขายที่ใหญ่ที่สุดถึง 417 ปี จากข้อมูลและหลักฐานที่แสดง อยู่ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอยู่ทองทำให้เราทราบถึงรากเหง้าแห่งความเป็นคนไทยชาติไทยจากถิ่นกำเนิดที่เมืองโบราณอยู่ทองและพัฒนาสู่สุพรรณภูมิ (สุพรรณบุรี) กรุงศรีอยุธยาและปัจจุบันรัตนโกสินทร์

สมัยรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารราชการแผ่นดิน แบ่งหัวเมืองต่างๆ เป็นจังหวัด อำเภอ และตำบล อำเภออยู่ทองจึงเกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ.2448 ให้ชื่อว่า **“อำเภอจรเข้สามพัน”** แบ่งการปกครองออกเป็น 10 ตำบล ต่อมาทางราชการได้พิจารณาเห็นว่าอำเภอจรเข้สามพัน อยู่ในเขตเมืองโบราณที่เรียกว่า **“เมืองท้าวอยู่ทอง”** เพื่อให้สอดคล้องกับประวัติศาสตร์จึงย้ายที่ว่าการอำเภอจากหมู่บ้านจรเข้สามพันมาตั้ง ณ บริเวณเมืองโบราณ เมืองท้าวอยู่ทอง และให้เปลี่ยนชื่ออำเภอ จาก **“อำเภอจรเข้สามพัน”** เป็น **“อำเภออยู่ทอง”** เมื่อปี พ.ศ.2483 สืบมาจนถึงปัจจุบัน

อำเภออยู่ทองมีเนื้อที่/พื้นที่ 641.063 ๓ร.กม. แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 13 ตำบล





### 1. วัดเขาตีสลัก เป็นที่

ประดิษฐานพระพุทธรูป สัมยทวารวดี สร้างขึ้นราวศตวรรษที่ 11 อายุประมาณ 1,200 ปี เป็นศิลปะสมัยทวารวดี เป็นศิลปะรูปเท้าคนขนาดใหญ่ หงายฝ่าเท้าขึ้น นิ้วพระบาทยาวเสมอกัน สันพระบาทโค้งกลม ต้องตามพระบาฬี แตกต่างกับรอยพระพุทธรูปแห่งอื่น ๆ ในประเทศไทย



ลักษณะเด่น แห่งรอยพระพุทธรูป มณฑปที่ลวยงาม และพระถ้ำเลือกกรุเขาตีสลัก ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 5 ต.ดอนคา อ.อุททอง จ.สุพรรณบุรี 72160 โทร. (035) 437217

### 2. วัดเขาพระศรีสรรเพชญาราม(วัดเขาพระ) อยู่ที่ตำบลอุททอง บนถนนมาลัยแมน



ในเขตตัวอำเภออุททอง อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 34 กม. เป็นวัดเก่าแก่ สันนิษฐานว่าราวสมัยทวารวดี เพราะมีโบราณวัตถุหลายอย่าง เช่น พระพุทธรูปปาง พระพุทธรูปปางต่างๆ ซึ่งสลักด้วยเนื้อหิน มีเทวรูปจักรนารายณ์เนื้อหิน เจดีย์สมัยอยุธยา บนยอดเขา 1 องค์ มีรอยพระบาท

จำลองแกะสลักด้วยหินเขียวธรรมชาติ ประดิษฐานไว้ในมณฑป บนยอดเขานี้ด้วย มีงานประจำปีนมัสการพระพุทธรูปปางพระยาพิชัย 2 ครั้ง คือ วันขึ้น 15 ค่ำ และแรม 1 ค่ำ เดือน 12 กับวันขึ้น 14-15 ค่ำ และแรม 1 ค่ำ เดือน 5

### 3. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

อุททอง ติดกับที่ว่าการอำเภออุททอง เป็นสถานที่รวบรวมศิลปวัตถุในสมัยต่างๆ ที่ขุดค้นพบ แสดงถึงวิวัฒนาการของมนุษย์ยุคสมัยต่างๆ ที่เคยอาศัยอยู่ในดินแดนแถบสุพรรณบุรี มีหลักฐานการขุดพบลูกปัดซึ่งเป็นแบบเดียวกับที่พบที่





เมืองออกแก้ว ประเทศเวียดนาม โดยนาย หลุยส์ มาเลอแรท์ (Louis Mallaret) พิสูจน์ว่าเป็นลูกปัดสมัยพูนัน มีอายุประมาณ 1800 ปี เครื่องมือเครื่องใช้สมัยหินใหม่ถึงสมัยสัมฤทธิ์ พระพุทธรูปสมัยทวารวดี ฯลฯ

พิพิธภัณฑ์เปิดบริการให้ประชาชนเข้าชมทุกวันเว้นวันจันทร์ วันอังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตั้งแต่ เวลา 09.00-16.00 น.



**4. วนอุทยานพุ่มวง** เป็นบริเวณป่าสงวนของกรมป่าไม้ตรงที่ราบเชิงเขา มีคอกช้างดินสมัยทวารวดี จำนวน 3 คอก เนื้อที่ประมาณ 16 ไร่ ถัดไปเป็นเขาถ้ำเสือที่มีกรุพระเครื่องถ้ำเสืออันลือชื่อ มีน้ำตกพุ่มวงที่กล่าวอ้างอิงถึงในเสภาขุนแผน มีถนนเลียบริมเขาขึ้นไปวัดถ้ำเสือด้าน

หนึ่ง และขึ้นไปยังที่ทำการวนอุทยาน อีกด้านหนึ่ง เส้นทางนี้ต่อไปยังเขาตะโกปิดทอง และเขาเพชรน้อย ซึ่งต่อกันเป็นเทือกไปถึงเขาพระ อรรถชาตินบนเทือกเขานี้ ประกอบด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิด อาทิ จันทระกะพ้อ ประเฝือก นอกจากนั้นยังมีสวนหินที่สวยงามอีกด้วย วนอุทยานแห่งนี้มีเนื้อที่ 1,725 ไร่ เป็นป่าใกล้เมืองที่หายากแห่งหนึ่งด้วย อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 40 ก.ม.

**5. คอกช้างดิน** ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของเมืองอุททอง มีพื้นที่ประมาณ 16 ไร่ คันคอกโดยรอบยาวประมาณ 1,000 เมตร ลึก 16 เมตร รูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้า ปากคอกหันเข้าหาภูเขา ที่ลาดเชิงเขามีซากฐานอาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาด 6 x 14 เมตร สูงประมาณหนึ่งเมตร สร้างด้วยศิลาแลง บรรดาเมืองโบราณที่พบในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี ล้วนมีคอกช้างดินเป็นส่วนประกอบของเมือง อายุของคอกช้างดิน อยู่ประมาณ 1,400 ปี ตกอยู่ในสมัยทวารวดี





## แผนที่ท่องเที่ยวอำเภออุททอง





## อำเภอสองพี่น้อง

อ.สองพี่น้อง ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2439 มีพื้นที่กว้างขวาง อาณาเขตครอบคลุม ไปถึง อำเภออุททองที่ต่อมาได้แยกเป็นอำเภอใหม่ชื่อ "อำเภอจรเข้สามพัน" (อุททองปัจจุบัน) เดิมตั้งอยู่ริมคลองสองพี่น้อง แต่เนื่องจากเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมจึงได้ย้ายมาอยู่ที่ปัจจุบันเมื่อปี พ.ศ.2507

คำว่า "สองพี่น้อง" มีเรื่องเล่าสืบกันมาว่า เดิมท้องที่บริเวณอำเภอสองพี่น้อง เป็นป่าดงหนาทึบ เต็มไปด้วยสัตว์มากมาย วันหนึ่งมีชาวบ้านพบเห็นช้าง 2 เชือกเดินออกมา ป่ามาลงเล่นน้ำ ในลำคลองนี้ว่า "คลองสองพี่น้อง" และโดยที่อำเภอนี้ตั้งอยู่ริมคลองสองพี่น้อง จึงตั้งชื่ออำเภอว่า " อำเภอสองพี่น้อง " ด้วย

อำเภอสองพี่น้อง มีเนื้อที่/พื้นที่ 750.381 ตร.กม.

1.วัดไผ่โรงวัว ตั้งอยู่ที่ตำบลบางตาเถร ห่างจากตัวจังหวัดสุพรรณบุรีประมาณ 43 กิโลเมตร ตามเส้นทางสายตลิ่งชัน-สุพรรณบุรี มีทางแยกซ้ายก่อนถึงสามแยกลาดบัวหลวง เข้าสู่วัดไผ่โรงวัว หรือหากมาตามทางหลวง





หมายเลข 3422 กิโลเมตรที่ 18-19 วัดนี้สร้างเมื่อ พ.ศ. 2469 เป็นวัดที่มีพุทธศาสนิกชนและบุคคลทั่วไปนิยมไปเที่ยวชมกันมากเพราะท่านพระครูอุทัยภาคาร (หลวงพ่อบุญ) ได้ดำเนินการก่อสร้าง “พระพุทธรูปโคดม” เป็นพระพุทธรูปโลหะสำริดองค์ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย นอกจากนี้ยังมี “พระวิหารร้อยยอด” และ “พระธรรมจักร” หล่อด้วยทองสำริดใหญ่ที่สุดในโลก รวมทั้งสิ่งก่อสร้างอื่นๆ อีกมากมาย เป็นวัดที่โดดเด่นวัดหนึ่งของจังหวัดสุพรรณบุรี



## 2. วัดทับกระดาน ไปตาม

ทางหลวงหมายเลข 3387 ประมาณ 7 กิโลเมตร แล้วเข้าทางหลวงหมายเลข 3351 กิโลเมตรที่ 10 อำเภอสองพี่น้องเป็นอำเภอบ้านเกิดของพุ่มพวง ดวงจันทร์ นักร้องเพลงลูกทุ่งชื่อดัง ซึ่งมีคนนิยมฟังเพลงของเธอมากมายและได้เสียชีวิตไป ทำให้แฟนเพลงเสียใจกันมาก จึงมีการเก็บรวบรวมเสื้อผ้าข้าวของเครื่องใช้ ที่ใช้ในการร้องเพลง รวมทั้งรูปถ่ายจากข่าวหนังสือพิมพ์ไว้ในโบสถ์ของวัดนี้ เนื่องจาก พุ่มพวงคุ้นเคยกับวัดนี้ตั้งแต่เด็ก นอกจากนี้ บริเวณศาลาทำน้ำจะมีรูปวาดของ พุ่มพวง ดวงจันทร์ ที่มีคนนำมาให้เพื่อแก้บน ด้านหน้าวัดมีร้านขายของต่าง ๆ เช่น น้ำพริก หน่อไม้ ผลไม้ต่าง ๆ ทุกๆ ปีจะมีการจัดงานครบรอบวันเสียชีวิตของนักร้องผู้นี้ มีผู้คนสนใจมาเที่ยวมาร่วมงานจำนวนมาก



3. หอองอ้นกระโท อยู่ตำบลศรีสำราญ อำเภอสองพี่น้อง เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ อยู่ในที่ดินสาธารณะ เนื้อที่ 200 ไร่ มีเกาะเป็นรูปแผนที่ประเทศไทยกลางหนองน้ำมีศาลาเอนกประสงค์ บนเกาะใช้เป็นสถานที่ประชุม และเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ของประชาชนในวันหยุดและตอนเย็นของทุกวัน



## แผนที่ท่องเที่ยวอำเภอสองพี่น้อง







## อำเภอหนองหญ้าไซ

อำเภอหนองหญ้าไซ เดิมเป็นหมู่บ้านหนึ่งในเขตการปกครองของ อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี **"หนองหญ้าไซ"** เดิมเป็นชื่อบ้านหนองหญ้าไซ ซึ่งมีประชาชนตั้งบ้านเรือนอาศัยเรียงรายประปรายโดยรอบหนองน้ำใหญ่มีเนื้อที่ประมาณ ๓ ไร่ ในหนองมีน้ำใสและหญ้าขึ้นอยู่มากมาย โดยทั่วบริเวณ หนองหญ้าไซชนิดนี้มีลักษณะใบเรียวยาว เล็กและมีความคมเช่นเดียวกับความคมของใบแฝก แต่ใบหญ้าไซเล็กกว่าใบแฝกมาก ต่อมาหมู่บ้านหนองหญ้าไซ ได้ยกฐานะเป็นตำบลหนองหญ้าไซ เมื่อมีประชากรเพิ่มมากขึ้น มีความเจริญขึ้น จึงขอจัดตั้งเป็นเขต สุขาภิบาลหนองหญ้าไซ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยก็ได้จัดตั้ง สุขาภิบาลเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ชุมชนของหนองหญ้าไซเจริญขึ้นเป็นลำดับ พร้อมกับตำบลใกล้เคียงอีก ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองโพธิ์ ตำบลแจงงาม และตำบลหนองราชวัตร ทางราชการเห็นว่าประชากรมีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นลำดับ และได้ประกาศจัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๒๖ จนกระทั่งได้รับการประกาศจัดตั้งจากกระทรวงมหาดไทย และรัฐบาล ได้ออกพระราชกฤษฎีกายกฐานะกิ่งอำเภอหนองหญ้าไซ เป็นอำเภอหนองหญ้าไซ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๓๓ อำเภอหนองหญ้าไซ เป็นอำเภอลำดับที่ ๑๐ ในจำนวน ๑๐ อำเภอของจังหวัดสุพรรณบุรี

อำเภอหนองหญ้าไซมีพื้นที่ส่วนใหญ่เพื่อใช้ทำการเกษตรกรรม ภาพแห่งท้องทุ่งสีเขียวขจีติดกับขอบฟ้าสีคราม เป็นภาพแห่งท้องทุ่งที่สงบเงียบ บอกเล่าถึงวิถีชีวิตแห่งผู้คนซึ่งหาความสุขได้โดยทั่วไป แม้ความเจริญจะแผ่คลุมโดยรอบ แต่สภาพชีวิตของผู้คนที่นั่นยังคงไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก เกษตรกรรมและงานหัตถกรรมพื้นบ้าน บทเพลงแห่งท้องทุ่ง สายลมที่พัดต้นข้าวไหวไปมา กับฝูงควายที่เดินกลับสู่ที่พัก ยามพระอาทิตย์กำลังจะลาลับขอบฟ้ากับเวลาที่เดินไปอย่างช้าๆ เป็นเรื่องราวของชีวิตที่น่าเข้าไปสัมผัส และเรียนรู้

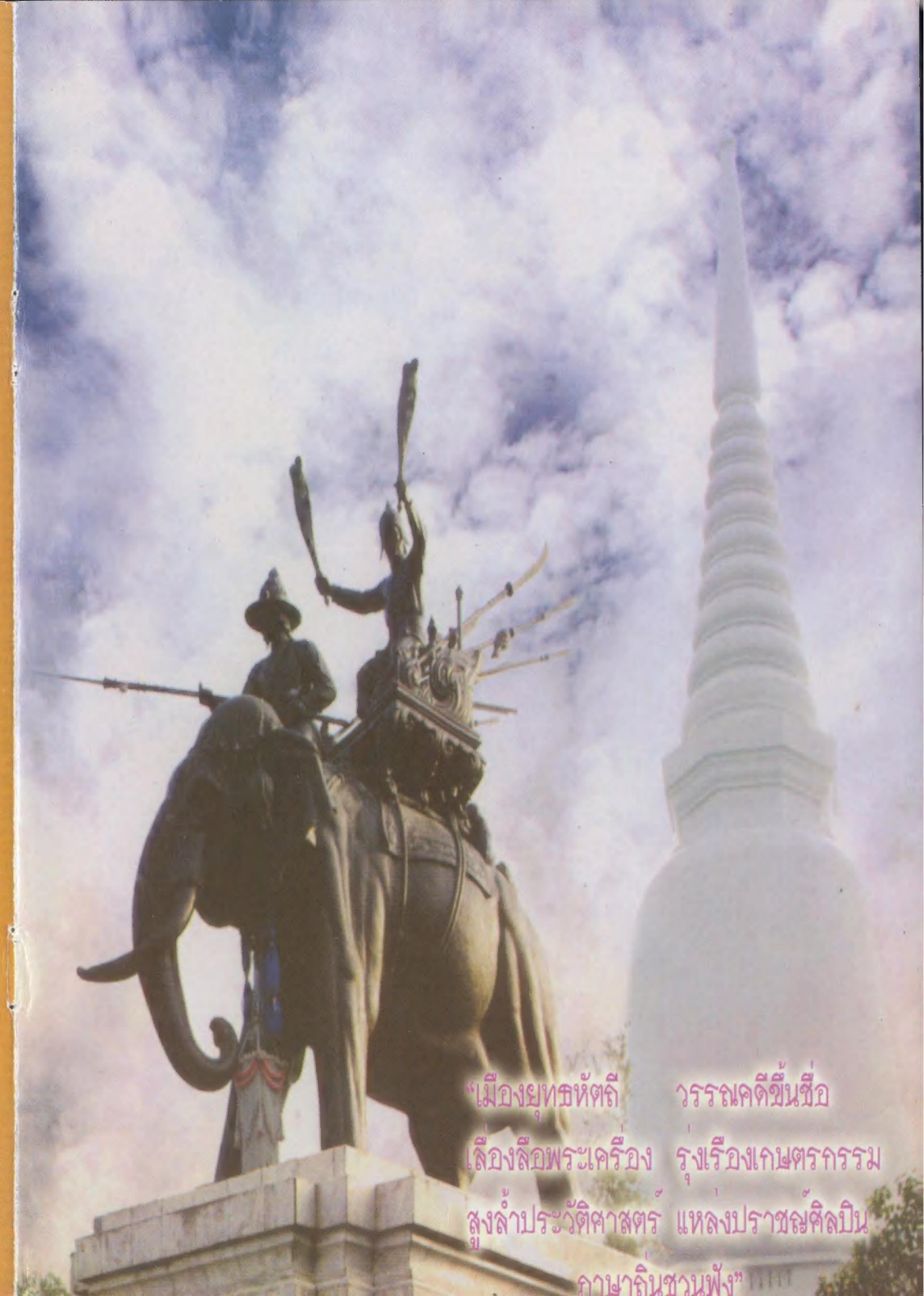
เมื่อไม่นานมานี้ ที่ตำบลหนองราชวัตร อำเภอหนองหญ้าไซ มีการขุดค้นแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นที่ฝังศพขนาดใหญ่ โดยใช้เนินดินเป็นที่อยู่อาศัยพร้อมกัน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 สมัย คือ สมัยแรก พบโครงกระดูก 4 โครง วัฒนธรรมการฝังศพแบบนอนหงาย หันศีรษะไปทางทิศเหนือ ในชั้นนี้ยังพบเครื่องปั้นดินเผาลักษณะเป็นหม้อสามขา เครื่องมือหิน การกำหนดอายุคาดว่าอยู่ในช่วงยุคหินใหม่ตอนต้น ประมาณ 3,500-4,000 ปี ซึ่งมีการเพาะปลูกข้าวและล้าสัตว์ใหญ่ ส่วนสมัยที่สอง มีวัฒนธรรมการฝังศพแบบนอนหงายคล้ายกับสมัยแรก แต่มีการหันศีรษะไปทางทิศตะวันตก คาดว่าเป็นยุคหินใหม่ตอนปลาย ประมาณ 3,000-3,500 ปี มีการเพาะปลูกพืชที่หลากหลาย มีการ



เริ่มล่าสัตว์เล็กมาเป็นอาหารมากกว่าสัตว์ใหญ่ ข้อมูลในการขุดค้นพบแหล่งโบราณแห่งนี้ นับว่าเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเรื่องราวประวัติศาสตร์เป็นอย่างมาก เพราะยังไม่ปรากฏ การขุดพบแหล่งโบราณที่เก่าแก่กว่านี้ในจังหวัดสุพรรณบุรี จึงถือว่าแหล่งโบราณคดีที่ ตำบลหนองราชวัตรนี้เป็นแหล่งที่เก่าแก่ที่สุดในจังหวัดสุพรรณบุรีเลยทีเดียว ซึ่งทาง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร จะร่วมมือกับสำนักงานศิลปากรที่ 2 สุพรรณบุรี เพื่อดำเนินการขุดค้นต่อไปและมีการเตรียมวางแผนทำนิทรรศการข้อมูลเกี่ยวกับการขุดค้น เพื่อจัดแสดงให้ประชาชนที่สนใจเข้าเยี่ยมชมศึกษาหาความรู้เสริมจากบทเรียน โดยเตรียม จัดแสดงไว้บริเวณด้านหน้าสำนักงาน ทั้งนี้เบื้องต้นได้มีการประสานกับหน่วยงานต่างๆ ใน พื้นที่เพื่อเข้ามาช่วยกันดูแลแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของประวัติศาสตร์ชาติไทยต่อไป

## แผนที่ท่องเที่ยวอำเภอหนองหญ้าไซ





“เมืองยุทธหัตถี วรรณคดีขึ้นชื่อ  
เลื่องลือพระเครื่อง รุ่งเรืองเกษตรกรรม  
สูงล้ำประวัติศาสตร์ แหล่งปราชญ์ศิลปิน

ภาษาถิ่นชวนฟัง”

